

Молодіжна організація «Нова генерація»

Громадські ініціативи – рушійна сила змін у громаді

Збірка кращих практик
локальних проектів

National Endowment
for Democracy
Supporting freedom around the world

Херсон - 2015

Молодіжна організація «Нова генерація»

Громадські ініціативи – рушійна сила змін у громаді

Збірка кращих практик
локальних проектів

Молодіжна організація «Нова генерація»

Проект «Посилення місцевого громадянського суспільства
у сільських громадах»

Громадські ініціативи – рушійна сила змін у громаді. Збірка кращих практик локальних проектів // Упорядник: Н. Чермошенцева – Херсон: МО «Нова генерація», 2015. - 100 с.

У збірці представлено досвід локальних громадських організацій та ініціативних груп по запровадженню проектів в невеликих населених пунктах та з невеликим фінансуванням. Також надано практичні поради по підготовці проекту або ініціативи. Видання може стати в нагоді представникам/цям організацій громадянського суспільства, лідер(к)ам ініціативних груп та представникам/цям публічної влади.

Це видання було підготовлено в рамках проекту «Посилення місцевого громадянського суспільства у сільських громадах», що впроваджується молодіжною громадською організацією «Нова генерація» за фінансової підтримки Національного Фонду в підтримку демократії (США). За зміст даного видання відповідає виключно молодіжна організація «Нова генерація» і він ні в якому разі не може розглядатися як такий, що відображає офіційну позицію Національного Фонду в підтримку демократії (США).

**National Endowment
for Democracy**
Supporting freedom around the world

Розповсюджується безкоштовно

Молодіжна організація
«Нова генерація»
працює з квітня 1993 р.

“

Наша місія: забезпечувати позитивні соціальні зміни заради розвитку територіальних громад через впровадження ефективних громадських ініціатив, розвиток соціального капіталу громад та здійснення просвітницької роботи серед молоді.

Напрямки діяльності організації:

- **Участь молоді у процесах прийняття рішень**
Організація проводить просвітницьку роботу серед дітей та молоді, спрямовану на виховання у них демократичної громадянськості.
- **Права людини**
Організація організовує та проводить інформаційно-освітні заходи для дорослих та дітей, спрямовані на підтримку реалізації прав людини та прав дитини, просування ґендерної рівності та екологічне виховання.
- **Інституційний розвиток організацій громадянського суспільства**
Фахівці МО «Нова генерація» надають консультації локальним організаціям та ініціативним групам Херсонської та Миколаївської областей для розвитку місцевих громад.
- **Участь у виробленні місцевої публічної політики**
Структурний підрозділ організації, Таврійський центр соціальних досліджень, проводить незалежні дослідження соціальних процесів на місцевому та регіональному рівнях, громадську оцінку ухвалених рішень та програм, залучає молодих дослідників, експертів, консультантів до розробки місцевої та регіональної політики.
- **Реформа адміністративних послуг**
Організація здійснює моніторинг системи надання адміністративних послуг, реалізує навчальні програми для організацій громадянського суспільства та працівників Центрів надання адміністративних послуг.

Зміст

Вступ		6
1. Проект	«Сільська школа – осередок активності: Кардашинка здатна на диво!» Херсонський міський Центр молодіжних ініціатив «Тотем» (Херсонська область)	8
2. Проект	«Весняна толока «Озеро Соляне: чисті береги, чисті простори, чисті душі» Голопристанський районний благодійний фонд «Свята Ольга» (Херсонська область)	14
3. Проект	«Молодіжна школа соціальної активності» Херсонський обласний благодійний фонд «Об'єднання»	18
4. Проект	«Екогра» Центр регіонального розвитку «Топ-Кая» та ініціативна група «Зелений вектор Криму» (АР Крим)	22
5. Проект	«Організація інформаційної підтримки проекту створення пунктів збору відпрацьованих хімічних джерел струму» Вознесенська міська громадська організація «Наше місто» (Миколаївська область)	26
6. Проект	«Шкільна газета як дзеркало юнацької активності» Літинська районна молодіжна громадська організація «Коло» (Вінницька область)	30
7. Проект	«Лялька порозуміння» Громадська молодіжна організація волонтерів «Актив» (м. Армянськ, АР Крим)	34
8. Проект	«Школа волонтерів» Чаплинський районний осередок Ліги соціальних працівників України в партнерстві з Чаплинською районною організацією ХОЦ «Успішна жінка»	38
9. Проект	«Створення та організація роботи Молодіжного центру в с. Музиківка» ГО «Музичани» (с. Музиківка, Херсонська область)	42
10. Проект	«Яскраво жити не заборониш» Новокаховська міська громадська молодіжна організація «Перспектива» (Херсонська область)	46

11. Проект «Добрий Дід Мороз» Миколаївський місцевий благодійний фонд «Центр соціальних програм»	50
12. Проект «Школа соціальної активності для сільської молоді» Білозерський районний осередок ХОМГО «Молодіжний центр регіонального розвитку»	58
13. Проект «Розфарбуй своє життя!» Чаплинський районний осередок Ліги соціальних працівників України в партнерстві з Чаплинською районною організацією ХОЦ «Успішна жінка»	64
14. Проект «Кіномарафон «Херсон-Документ. Туди чи назад?» ГО «Режисер.Орг» та Херсонське обласне відділення Соціологічної асоціації України	68
15. Проект «Лісова школа безпеки» Каховська міська громадська організація «Споживач» (Херсонська область)	72
16. Проект «Свідок на сцені» Херсонське обласне відділення Соціологічної асоціації України	76
17. Проект «Благоустрій села – проблема кожного з нас!» ГО «Музикани» (с. Музиківка, Херсонська область)	80
18. Проект «Осередок культурного дозвілля» Громадська організація «Центр розвитку туризму та збереження екології «Збережи світ»	84
19. Проект «Родинне волонтерство в степовому селі «Від покоління до покоління» Червонопроміський сільський благодійний фонд «Еллада» (Миколаївська область)	88
10 контрольних питань перед початком реалізації проекту	92
Консультації для інститутів громадянського суспільства з інституційного розвитку	95
Інформаційна мапа «Наші партнери»	97

Вступ

Ідея цієї збірки народилась ще в 2012 році, коли ми, разом зі Східноєвропейським демократичним центром (Республіка Польща, Варшава), вирішили проаналізувати результати конкурсів міні-грантів та побачити, що було досягнуто та чим варто поділитись з іншими громадами.

Тоді було підготовлено та видано збірку «Як здійснювати зміни у місцевих громадах? Приклади успішних локальних ініціатив, реалізованих українськими громадськими організаціями»¹.

Збірка набула популярності та стала цікавим практичним poradником для молодих, та не тільки, об'єднань громадських активістів. А ще найкращим подарунком для всіх стажувальників, які приїжджали до нас на навчальні візита. Отже, згодом ми вирішили, що варто поділитись новим досвідом та новими ідеями, а також поглянути на більш давні проекти в ретроспективі та на ті зміни, які відбулись в громадах завдяки ним.

Проекти розташовані у хронологічному порядку, починаючи з 2011 р. В збірці представлений досвід зовсім молодих громадських організацій, для який даний проект був першим та більш досвідчених активістів, які змогли розвинути свої перші ідеї на більш та масштабніші проекти.

Представлені у збірці проекти були виконані в рамках конкурсів міні-грантів, які відбулись за фінансової підтримки Національного фонду в підтримку демократії (NED). Також проекти поєднує те, що практично всі вони були реалізовані в локальних громадах. В основному на рівні районних центрів або селищ. Головним пріоритетом конкурсів завжди було вирішення актуальних та конкретних проблем громади із активним залученням самих громадян. Отже, всі запропоновані проекти є практичними та такими, що можна втілити в життя в своєму населеному пункті.

---

1. Режим доступу:

http://www.eedc.org.pl/wp-content/uploads/2013/11/zbirka_yak_zdiysniuvaty_zminy.pdf

Ми намагались зібрати проекти з різних тематик та спрямувань: екологічні, волонтерські, проекти в підтримку людей з інвалідністю, проекти по благоустрою, по підвищенню громадянської активності тощо. Також вибирали проекти в яких використано цікаві форми роботи: від фестивалю документального кіно та театру свідка до настільних ігор та підготовки шкільних журналістів.

“

В публікації ми хочемо показати, як за умови невеликого фінансування (переважна більшість проектів реалізована на суму 700-800 американських дол.), можна досягти позитивного результату. Більшість активістів, які ділились з нами своїм досвідом найбільш цінним ресурсом визнали людей. Людей з якими вони працювали та для яких вони творили свої зміни.

Нам видається цікавим досвід організацій, які втілювали свої проекти два-три роки тому, їх історії та приклади розвитку проектів із сучасного життя. А також побажання для тих, хто тільки думає чи варто взагалі розпочинати щось робити.

Часто команда МО «Нова генерація» консультує з питань написання та основ менеджменту проектів. Ми також виступаємо експертами з оцінки в інших проектах та програмах. Отже, з власного досвіду вирішили додати 10 контрольних запитань перед початком реалізації проекту. Сподіваємось, що це дасть можливість більше структурувати ідеї та зробити проекти більш результативними.

Сподіваємось, що збірка буде для вас і практичним інструментом і джерелом натхнення. Успіхів.

Проект 1

Сільська школа – осередок активності: Кардашинка здатна на диво!

ТЕРМІН РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОЕКТУ: грудень 2010 – лютий 2011

РЕАЛІЗУВАВ

Херсонський міський
Центр молодіжних
ініціатив «Тотем»

**КООРДИНАТОРКА
ПРОЕКТУ**

Афанасьева Олена

КОНТАКТНІ ДАНІ

Херсонська область,
смт. Кардашинка,
Голопристанський район
www.totem.kherson.ua

Опис проекту¹

Село Кардашинка Голопристанського району Херсонської області має населення 1920 людей. В селі працює школа, у якій навчається 96 дітей. 24 грудня 2010 р. у кардашинській школі завершився перший етап проекту «Сільська школа – осередок громадської активності: Кардашинка здатна на диво!», який ініціював Центр молодіжних ініціатив «Тотем».

У Кардашинці саме сільська школа є тим єдиним осередком, де можливе не тільки навчання, але й громадська активність. Школа розташована у старовинному будинку 19-го століття, у 2011 році їй виповнювалось 100 років!

З початку 2010 року активісти нашої організації почали спілкуватися з вчителями Кардашинки. Фінансові умови в селі, звісно, жакливі – в школі не вистачає грошей навіть на крейду для дошок. За останні 15-20 років село вимушено змінило принципи свого існування: колективне господарство зникло, і люди перейшли до роботи на приватних земельних ділянках, і це призвело до зниження громадської активності – люди рідше зустрічаються, у них немає спільних заходів та інтересів. Відповідно, життя в селі стало не цікавим молоді, молодь з села їде. Тим не менш, у сільській школі вчителі намагаються знайти цікаві форми роботи з дітьми, але через відсутність досвіду та фінансування це для них важко. Навіть найпростіші речі – такі, як організація святкових подій для села, – для маленького колективу школи здаються складними.

Досвід громадських організацій по залученню локальних громад до активності та самоорганізації для вчителів та школярів села Кардашинка є далеким, як космос, тому що жодного разу вони не мали можливості ані поспілкуватися з представниками та волонтерами громадських організацій, ані взяти участь у тренінгах чи заходах громадських організацій. Проте це не заважає мріяти про те, що село може жити повноцінним життям.

1. Опис проекту та фото взято з сайту "Громадські ініціативи України". Режим доступу: <http://ngonetwork.org.ua/blog/uspikh/57.html>

Наша організація провела кілька попередніх зустрічей з колективом школи. Важливо, що таку активність до співпраці проявили самі вчителі, і більш того – з колективом школи нас ознайомили бізнесмени, які мають дачні котеджі поблизу від села Кардашинка і які також готові допомагати школі і селу, але не знають, що саме треба робити.

Під час цих зустрічей ми дізналися про мрії та плани сільської школи – наприклад, мрію зробити сайт села Кардашинка. Ми розказали, що для цього потрібно, як залучити громаду до збирання інформації, фотографій, до створення концепції сайту, яка б виявляла справжні, цікаві «родзинки» села.

“

Діти одразу вирішили збирати фотографії, дорослі – збирати історії. Було оголошено конкурс «Кардашинка – моя маленька батьківщина. Моя родина – моя фортеця». Діти збирали історію своїх родин, малювали родинне дерево, записували цікаві історії про батьків, дідусів та бабусь, навіть прадідів і прабабок.

Ця ідея цікава тому, що, по-перше, дозволила об'єднати дітей, батьків, вчителів навколо збору матеріалів для сайту, і, по-друге, піднімає статус школи та сільської громади. Завдяки нашому проекту сайт вже створено: www.kardashynka.ks.ua. 24 грудня 2010 року в школі було підключено Інтернет і проведено презентацію сайту.

24 грудня у сільській школі відбулася ще одна подія – було урочисто відкрито шкільний музей історії села. Червону стрічку перерізали почесні гості – представниця районного управління освіти і один зі спонсорів – Олександр Володимирович Малишев, депутат Херсонської міської ради, директор державного підприємства «Херсонтранссервіс».

Після відкриття музею діти привітали гостей святковим концертом, а переможці конкурсу «Кардашинка – моя маленька батьківщина. Моя родина – моя фортеця» отримали цінні подарунки від спонсорів – цифрові фотоапарати та аудіоплеєри. За допомогою спонсорів (Малишева О.В. та Белоброва Б.Д., управляючого ХФ «Кредитпромбанк») для школи також було придбано нове обладнання для комп'ютерного класу.

Наступний етап проекту – Центр молодіжних ініціатив «Тотем» допоміг сіль-

ській школі підготувати сценарій і костюми, щоб відродити традицію і організувати барвисті колядки у селі Кардашинка.

І дійсно, коли на вулиці села вийшли не просто діти з мішками для подарунків, а справжній вуличний театр в костюмах, з традиційною зіркою на жердині – це нікого не залишило байдужим! Першим місцем, куди вирушили наші юні колядники, була сільська рада. Їх тут вже чекали з подарунками, і після їх вручення голова сільради не тільки привітав дітей з новим роком, але і подякував школі та вчителю Наталі Володимирівні, яка проводила з дітьми репетиції колядок, за те, що вчить дітей таким гарним речам – збереженню красивих традицій. У кожній хаті, в яку заходили колядники, їх зустрічали радісно, дарували подарунки, а одна господиня навіть нагодувала гарячими пиріжками з картоплею. Після третьої хати мішок з подарунками став настільки важким, що маленький мешконосець вже не міг його відірвати від землі, довелося йому допомагати. Самі колядники ніяк не очікували, що подарунків буде так багато! Жителі Кардашинки дуже раділи з того, що у них з'явився такий вуличний театр, а для нас це стало прекрасним прикладом того, як спільними зусиллями можна по-справжньому поживавити життя у селі.

Крім солодощів, діти наколядували ще й 215 гривень, які вирішили віддати на користь школи та шкільного музею, який створений зовсім недавно, і в ньому ще багато належить зробити. Наших юних колядників тепер можна сміливо називати першими Кардашинськими волонтерами.

У Вашій оцінці, що дав проект громаді?

На базі школи дійсно утворилася ініціативна група, яка надалі здатна працювати над розробкою та реалізацією місцевих ініціатив. До складу цієї групи увійшли шкільні вчителі, дирекція школи, представники сільської та районної влади, зацікавлені бізнесмени, і, звісно, учні. Показником того, що група навчилася самостійно працювати, є те, що у лютому 2011 р. група вже сама розробила і почала проводити наступний конкурс, спрямований на вивчення та збереження історії села. Завдяки активності селян постійно поповнюється шкільний музей.

Спільними зусиллями сільської громади та ЦМІ «Тотем» було створено сайт села Кардашинка, який став сучасною «візитною картою» села. Наразі сайт допомагає учням сільської школи засвоювати сучасні технології, а, з іншого – сприяє об'єднанню та розвитку сільської громади, підвищенню самооцінки сільських мешканців та гідній презентації села в діалозі з локальною

владою. В процесі створення сайту сільські активісти навчилися знаходити самі ті особливості, які можуть створити позитивний імідж села та сприяти його розвитку.

Що на Вашу думку дав проект тим, хто його писав і втілював в життя?

ЦМІ «Тотем» отримав досвід роботи з сільською громадою, сільська громада – досвід громадської активності.

Чи мав проект своє продовження та які зміни він приніс?

Зміни – це підвищення навичок та активізація громади, і, окрім того, залучення матеріальних ресурсів, що є дуже важливим для села. Покращення матеріального становища школи завдяки залученню коштів від спонсорів було суттєвим фактором встановлення довіри між нашою організацією та шкільним активом, адже сільська школа перш за все виміряє успішність діяльності простими матеріальними покращаннями, а вже по-друге – новими навичками і перспективними можливостями. Отже, завдяки проекту в школі було підключено Інтернет, і на це залучено кошти спонсорів. Більш того, за кошти спонсорів придбано комп'ютерне обладнання – копіювальний апарат/принтер/факс (і це було заплановано в проекті), і, більш того – два комп'ютерні монітори, оскільки перед новим роком школу обікрали, і це стало проблемою для продовження роботи комп'ютерного класу, яку було вирішено завдяки залученим спонсорам.

Розвиток навичок громадської роботи відбувся внаслідок проведення курсу «Моя маленька батьківщина» і особливо – внаслідок проведення колядок по селу. Вчителька, яка займалася з дітьми та проводила репетиції, спочатку навіть не хотіла ходити з дітьми по селу – вона просто боялася, що ця активність не буде успішною. Але потім, коли у школі побачили, що вистава вийшла весела та колоритна, коли від людей почали надходити схвальні відгуки (люди дійсно чекали на колядки і дуже раділи тому, що це відбувається яскраво – так, як ніколи раніше) – вчителька разом з дітьми і активістами ЦМІ «Тотем» і ходила по селу, і отримувала подяки від сільського голови та односельчан, і дуже раділа, коли гроші, які наколядували в перший день діти віддали на розвиток шкільного музею, і допомагала оформити фотовиставку в школі.

Звісно, колектив школи буде продовжувати цю роботу надалі, і вже зараз реалізуються нові ініціативи на базі Кардашинської школи. Також у школі було вирішено до збору коштів на газифікацію залучити сільську громаду – створено підписний лист, і вже почався збір коштів. Завдяки тому, що селяни побачили активність школи, вони дійсно готові підтримати її власними жертвами.

Проект триватиме завдяки встановленим партнерським зв'язкам як зі шкільним активом, так і з спонсорами та місцевою владою: надалі розроблятимуться і реалізовуватимуться як спільні ініціативи, так і надаватиметься інформаційна та методична підтримка. Так, наприклад, ЦМІ «Тотем» провів для активних вчителів презентацію існуючих українських веб-ресурсів, на яких можна знайти інформацію про можливості навчання, гранти, конкурси тощо.

Ваші поради тим, хто хоче втілювати ініціативи у своїх громадах

Один з цікавих і певним чином парадоксальних уроків проекту – це те, наскільки легше працювати з сільськими школами, ніж з міськими. Як виявилось, сільські школи мають більше автономії і менше відчувають на собі тиск з боку державних управлінь – можна сказати, що влада на сільські школи «закриває очі», оскільки не знає, що з ними робити. Школи виживають самі, як можуть, на фоні важкого економічного стану сільського населення. І саме тому вони готові до співпраці, вони активні та відкриті до всього нового – їм нема чого боятися і нема чого втрачати.

Це робить їх дійсно активними партнерами для громадських організацій, які так само налаштовані на реальне вирішення проблем та не бояться вступати у реальний діалог з владою. Другий урок – це те, що у будь-кому містечку чи селі можна знайти ті місцеві особливості, які нададуть поштовх розвитку. Це можуть бути можливості зеленого чи сільського туризму, чи історична та культурна спадщина, чи зацікавленість бізнесу у розвитку цього регіону.

Проект 2

Весняна толока «Озеро Соляне: чисті береги, чисті простори, чисті душі»

ТЕРМІН РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОЕКТУ: лютий – квітень 2012

РЕАЛІЗУВАВ

Голопристанський
районний благодійний
фонд «Свята Ольга»

**КООРДИНАТОРКА
ПРОЕКТУ**

Михолат
Світлана Миколаївна

КОНТАКТНІ ДАНІ

Голопристанський
районний благодійний
фонд «Свята Ольга»

Опис проекту

Ідея написання даної ініціативи виникла з того, що члени нашої організації, як і більшість населення нашого міста, користуються унікальними можливостями озера Соляне, яке розташовано в центральній частині міста Гола Пристань. З прадавніх часів його називають джерелом життя та здоров'я.

Згідно з висновками відомих вчених України лікувальні грязі озера за своїм властивостями кращі ніж грязі Мертвого моря в Ізраїлі. Тому бажаючих відвідати цілюще озеро завжди у нас багато, особливо жінок та дітей. Однак, з кожним роком, після закінчення масовості відвідувачів, на берегах озера помітно стали зростати стихійні сміттєзвалища, розкидана скляна та пластикова тара, залишки побутових відходів та матеріалів. Навесні, коли рівень води підвищувався, частина сміття та відходів потрапляло в озеро, і призводило до забруднення самого озера і його негативним змінам в екосистемі.

На жаль, за нашим аналізом, ні адміністрація санаторію "Гопри", ні міська рада, очищенню берегів цілющою водойми, не приділяла ніякої уваги.

Тому, наша організація, для того, щоб зберегти унікальні лікувальні можливості озера Соляне, вирішила залучити населення до проведення весняної толоки "Озеро Соляне: чисті береги, чисті простори, чисті душі" щоб покращити санітарний стан узбережжя, підвищити екологічну культуру та громадянську свідомість громади.

Нами була створена ініціативна група із числа активістів громади, яка здійснила моніторинг стану забруднення озера по усьому периметру. Була проведена широка інформаційно-просвітницька компанія в трудових колективах міста, в навчальних закладах. Ми зустрічалися з міськими депутатами та адміністрацією санаторію "Гопри", представниками міської ради. Ми також обходили будинки, особисто запрошували жителів міста прийняти участь в такому заході, розносили листівки та запрошення по поштовим скринькам.

Протягом двох місяців ми розповідали жителям міста про існуючу проблему через міське радіомовлення та просили долучитися до проведення весняної толоки. До інформаційної компанії долучилася молодь, еко-волонтери та квартальні.

“

На наш подив, в день акції, зібралося на озері більше 150 активних небайдужих громадян, які протягом трьох годин зібрали 286 мішків сміття. Важливо, що міська рада також приєдналася до проведення толоки та допомогла вивезти сміття.

За досягненням я вважаю те, що нами була привернута увага громадськості міста, представників самоврядування до збереження цілющої водойми; була налагоджена співпраця з органами міської влади у веденні конструктивного двохстороннього діалогу, коли публічна влада почула голос громадськості і побачила її дії задля позитивних змін жителів. Разом з тим, населення міста було активізовано до самостійного вирішення проблемних питань захисту озера Соляне.

У Вашій оцінці, що дав проект громаді?

Для громади така акція стала першим кроком до самоорганізації та об'єднання зусиль задля вирішення санітарного стану озер Соляне. До цього часу люди, які приймали участь в весняній толоці стали волонтерами і продовжують піклуються про чистоту нашого озера.

Що на Вашу думку дав проект тим, хто його писав і втілював в життя?

Така ініціатива спонукала нас до втілення нових ідей, бажанні робити позитивні зміни, мотивувати інших людей до активної участі в житті громади. Разом з тим, нам вдалося під час процесу, висловити думку громадськості та зворотній зв'язок, виявити нових активістів

Чи мав проект своє продовження та які зміни він приніс?

Після завершення проекту нами були узагальнені пропозиції та ідеї учасників Весняної толоки щодо покращення санітарного стану озера Соляне та інших потреб громади міста. Самоорганізована група прибиралась і наступного року. Але відразу треба відмітити, що такого сміття більше не має. Тепер іде постійний нагляд людьми, які зорганізувались під час проекту та стали еко-волонтерами.

Як з сьогоднішньої перспективи оцінюєте реалізацію проекту? Чи є речі, які сьогодні зробили б інакше?

Ініціатива була дуже доречна і стала традиційною. Нашій роботі ми були більше націлені на жителів громади та на роботу з квартальними. З огляду сьогоднішнього часу, якщо б ми мали більше ресурсів, то зробили додаткову активність по організованому навчанню, наприклад, серед бажаючих учнів 8-9-х класів для створення постійного еко-волонтерського загону.

Ваші поради тим, хто хоче втілювати ініціативи у своїх громадах

Бажаємо реалізації нових ідей, не стояти осторонь проблемних питань, а самоорганізовуватися і брати на себе відповідальність за їх вирішення.

Проект 3

Молодіжна школа соціальної активності

ТЕРМІН РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОЕКТУ: жовтень-грудень 2012 року

РЕАЛІЗУВАВ

Херсонський обласний
благодійний фонд
«Об'єднання»

**КООРДИНАТОР
ПРОЕКТУ**

Антошук Юрій

КОНТАКТНІ ДАНІ

м. Херсон,
www.fundunion.org
e-mail: office@fundunion.org

Опис проекту

У 2012 р. волонтерство не було настільки розвинуто, тим більше серед молоді. Переважна кількість програм, націлених на розвиток лідерських якостей, були спрямовані, в більшості випадків, на певну «активну купку» студентів, що вже неодноразово приймали участь у подібних заходах і мають уявлення про механізми реалізації набутих навичок.

Але таких студентів в нашому місті 100-200 і це дуже маленький відсоток від загальної кількості студіюючої молоді Херсонщини. Проаналізувавши «ринок соціально-освітніх послуг», що надавались громадськими організаціями в нашому регіоні, було виявлено недостатньо якісний, серйозний рівень розвитку волонтерського руху. «Молодіжна школа соціальної активності» – це дієвий механізм пошуку вмотивованої до громадянської активності молоді, її залучення, підготовки та спрямування її потенціалу на вирішення актуальних проблем суспільства, зокрема, на розвиток волонтерського руху та реалізацію набутих навичок на практиці. Ми відразу вирішили, що у нас буде цільова група, на яку наші волонтери спрямують свої ініціативи. Це діти сироти та діти, що перебувають у Херсонській дитячій обласній клінічній лікарні.

Через анкети провели відбір вмотивованої молоді серед студентів ВНЗ міста Херсона на навчання у волонтерській школі. Провели Молодіжну школу соціальної активності (надалі - Школа). Школа складалась із серії тренінгів та зустрічей із благодійниками та відомими громадськими активістами Херсонщини по принципу Живої Бібліотеки. Всі учасники та учасниці могли задати свої питання та отримати натхнення для подальшої роботи і реалізації своїх ініціатив. Перший тренінг був присвячений темам ефективний діалог, комунікація, робота в команді, хто такий лідер, обговорення ідей соціальних ініціатив. Відразу розпочалось обговорення та підготовка ініціатив. Також була проведена екскурсія для учасників Школи по школі-інтернату ім. Т.Шевченка. Учасники познайомились з керівником Херсонського клубу волонтерів.

Під час зустрічі також була обговорена розробка учасниками Школи їх соціальних ініціатив. В результаті навчання було підготовлено та реалізовано такі ініціативи. Проведено «Благодійний концерт у підтримку дітей Новокиївської школи-інтернат». Нам на зустріч пішов бізнес, безоплатно надали приміщен-

ня нічного клубу «Millenium». На концерті безкоштовно зголосилися виступити: студія Карибського танцю RSSalsa, студія танцю Яни Башмаковой, група «Город неспящих», сольні виступи Мехнич Катерини, Новицького Сергія (віце президент ГО STEEL RIDERS), група «Лабораторія», група «FEEL IT». На концерт були роздруковані 104 кармані календарі на 2013 рік із малюнками дітей-сиріт з Новокиївської школи-інтернат. Ці календарі обмінювалися на благодійні пожертви відвідувачів концерту. Загалом під час концерту було зібрано благодійні пожертви на суму 892 грн.

На зібрані кошти було придбано солодощі та новорічні подарунки дітям Новокиївської школи-інтернат. Подарунки до школи відвезли волонтери та організатори концерту. Окрім роздачі подарунків дітям зробили міні-концерт за участю сольних виступів на гітарі Сергія Новицького та Катерини Мехнич. Дітям дуже сподобалось та вони були раді той увазі, що їм приділили небайдужі соціально активні люди Херсону.

Наступна ініціатива – це «Казка в кожен дім». У смт. Нововоронцовка Херсонської області учасниками Молодіжної школи було організовано візити Діда Мороза з подарунками до дітей-інвалідів, що перебувають вдома. Ці діти навчаються згідно індивідуального графіка, що дає певні знання, але повністю випадає частина шкільного життя зі святами, зокрема новорічними. Дід Мороз зі Снігурочкою навідувалися додому до кожної дитини та поздоровляли їх з новорічними святами. Кожній дитині в якості подарунка було під ялинку покладено іграшку та солодощі.

У Вашій оцінці, що дав проект громаді?

Молоді люди, що приймали участь у Молодіжній школі набули теоретичні знання щодо ефективного ведення діалогів, комунікації, роботи в команді, проектного менеджменту та практичні знання – реалізуючи власні соціальні ініціативи. Такий досвід безумовно є важливим для молодих людей у їх майбутньому житті. Діти-інваліди, що проживають у смт. Нововоронцовка Херсонської області більшу частину свого часу проводять вдома без спілкування з однолітками, не відчуваючи всіх дитячих радощів. Візит Діда Мороза та Снігуроньки з подарунками, дозволив таким дітям на деякий час відчутися себе повноцінною дитиною, що відвідує новорічне святкування у своїй школі. Діти-сироти, що знаходяться у Новокиївській школі-інтернат також була раді той увазі з боку громади та небайдужих людей, що приїхали за 150 км. до них із подарунками та міні-концертом.

Що на Вашу думку дав проект тим, хто його писав і втілював в життя?

Внаслідок реалізації проекту було набуто нових знайомств серед соціально активної молоді Херсона. Ці люди – добрий ресурс під час проведення та організації соціальних акцій у місті. Наш Фонд отримав новий досвід з організації та проведення Благодійного концерту. Також до фонду в якості членів організації доєдналось двоє молодих осіб, готових працювати та реалізовувати соціальні проекти.

Чи мав проект своє продовження та які зміни він приніс?

Цей проект був одним із перших кроків нашого Фонду у напрямку розвитку та підтримки соціально активної молоді Херсонщини. Маючи певні позитивні результати, ми продовжили йти цим напрямком і щороку проводимо тренінги на різні теми для вмотивованих громадян області. Тільки в 2015 році, через наші тренінги «Активні громадяни» пройшло 60 осіб, більша частина з яких – молодь Херсону.

Як з сьогодношньої перспективи оцінюєте реалізацію проекту? Чи є речі, які сьогодні зробили б інакше?

В цілому, тренінги проекту були проведені доволі успішно, а соціальні ініціативи учасників тренінгів актуальні та корисні. Можливо, ми би зробили більш розширеними самі тренінги, якби було більше часу, а також залучили більше цікавих особистостей до зустрічі з учасниками. Також, провели б більшу PR-кампанію серед Херсонських ЗМІ задля висвітлення позитивних новин, та намагалися би залучити до співпраці місцеву владу.

Ваші поради тим, хто хоче втілювати ініціативи у своїх громадах.

Робіть ставку на молодь, що вмотивована. Не всі готові щось робити, проте, як правило, активна молодь спілкується з собі подібними. Тому залучайте цілі команди таких активістів. Проте, є активні і серед основної маси, котрі просто не знають куди себе подіти, та як бути корисними. Робіть круті заходи у своїх населених пунктах, показуйте, що те, що ви робите – круто, і, відповідно, ті, хто до вас приєднається теж круті. Як не крути, це молодь, і їм треба тусити, а тому, тренінги мають їх не втомлювати, вони мають надихати їх та показувати їх значимість та їх можливості перетворювати позитивними змінами власні громади. Бо діючи локально – вони можуть впливати глобально.

Проект 4

Екогра

ТЕРМІН РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОЕКТУ: жовтень 2012 р. – лютий 2013 р.

РЕАЛІЗУВАВ

Центр регіонального розвитку «Топ-Кая» та ініціативна група «Зелений вектор Криму»

КООРДИНАТОРКА ПРОЕКТУ

Целіщева
Олександра Леонідівна

КОНТАКТНІ ДАНІ

Україна, АР Крим

Опис проекту

Ідея проекту «Екогра» виникла на основі однієї з добрих традицій громадського харчування США. Нудьгуюча там дитина, в очікуванні їжі або поки звільняться батьки, бере в офіціанта невелику розмальовками-гру. У ній потрібно знайти вихід з лабіринту або виконати інше завдання, яке не потребує часу і зусиль. У нашій країні традиція також поступово приживається, з невеликими змінами: дітям у кафе можуть запропонувати просто олівці, в кращому випадку розмальовки.

Ми подумали: а що якщо наповнити дитячий відпочинок в кафе навчанням? Ігрова форма навчання більш ефективний спосіб, ніж стандартні уроки. До того ж, настільні ігри стають все більш популярними в Україні.

У Сімферополі в різних закладах регулярно проходить ігротеки, збираючи людей різного віку. У процесі створення гри ми отримали кілька цікавих ідей, гідних перетворення їх в настільну гру. Цей етап був, мабуть, самим веселим і водночас складним в роботі над проектом. Розробка ігрового процесу захоплює, але віковий ценз аудиторії накладає свої вимоги: гра повинна бути доступна і не займати багато часу. Нам довелося відмовитися від непоганих ідей гри через те, що ті вимагали провідного, або були складні для дітей. Тим не менш, вони також спрямовані на еко-тематику, і їх також було б цікаво розробити та видати.

Тематика ігор, ідей, які нам надіслали, різна: збереження енергоресурсів, місце тварин у природі, дерева як джерело свіжого повітря та інші. Прорахувавши разом з фахівцями можливу механіку ігор, ми зупинилися на одному варіанті. До того ж, нас підкупила назва гри – «Операція Чистий пляж» - тому, що пляж є знайомою для всіх кримчан реальією.

Так переможцем в нашому проекті стала гра «Чистий пляж». Тактика гри доступна: є дві колоди карт: одна – це сміття на пляжі, друга – це спосіб утилізації. Карти пляжу викладаються на стіл в ряд, карти утилізації – в пачку. Всі

карти сорочками вгору. Гравці беруть карти по черзі. Поки «пляж» не очищений повністю – через ігрового столу вставати не можна. «Протестувавши» гру спочатку на собі, а потім на дітях знайомих, ми зрозуміли, що не помилилися з вибором. Гра проста, але, тим не менш, захоплює, мозок в процесі гри працює.

Перша презентація гри відбулася в Сімферопольській гімназії. Спробувати еко-розвага там змогли не тільки учні та колектив навчального закладу, але й журналісти, що прийшли на прес-конференцію. Після цього ми продовжили презентацію гри в районах Криму, і рознесли екземпляри по дитячим кафе Сімферополя.

Які результати Ваша ініціатива принесла громаді?

Підсумком стала видана гра, яка буде використовуватися і після завершення проекту. Але підсумком роботи над проектом стало приголомшливо надихаюче відчуття створення ще поки відносно нової доріжки в світі виховання дітей. На своєму прикладі ми показали, що потрібно для створення настільної гри для дітей на екологічну тему. Ми будемо великі плани по еко-просвітництву в Криму, і сподіваємося, що наш приклад надихне інших на сміливі та креативні кроки. Це був досвід, цікавий для нас, і, сподіваємося, корисний для суспільства.

“

Підсумком роботи над проектом стало приголомшливо надихаюче відчуття створення ще поки відносно нової доріжки в світі виховання дітей.

Що на Вашу думку дала ініціатива тим, хто її втілював в життя?

Наша ініціатива дала тим, хто хоче робити щось подібне, схему дій: що за чим треба робити, аби створити такий популярний, але складний продукт, як настільна гра.

Чи мала Ваша ініціатива своє продовження та які зміни вона принесла?

Так, вже після першої презентації гри ми почали отримувати запрошення на презентацію її у різні регіони Криму. До того ж, під час презентації ми бачили реакцію дітей, їм було цікаво, тож ми впевнені, що не помилилися з ідеєю проекту.

Ваші поради тим, хто хоче втілювати ініціативи у своїх громадах

Ми порадимо використовувати якомога більше місцевий ресурс: оголошувати конкурси на розробку механіки гри та її дизайн. Також радимо спрощувати правила гри так, щоб гра не вимагала багато часу та не мала складних правил. Можна розробити гру і для дорослого віку, торкнувшись більш складних екологічних проблем.

Проект 5

Організація інформаційної підтримки проекту створення пунктів збору відпрацьованих хімічних джерел струму

ТЕРМІН РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОЕКТУ: грудень 2013 р. – березень 2014 р.

РЕАЛІЗУВАВ

Вознесенська міська
громадська організація
«Наше місто»

**КООРДИНАТОР
ПРОЕКТУ**

Алексєєв Іван

КОНТАКТНІ ДАНІ

м. Вознесенськ, Миколаївська область,
<http://gonashemisto.blogspot.com>

КОНТАКНІ ТЕЛЕФОНИ

(099) 725-12-80, (097) 902-84-23, (093) 952-65-92
e-mail: go_nashe_misto@ukr.net; ivan8aleks9@gmail.com

Опис проекту

Ідея виникла після того, як в школах міста Вознесенською міською громадською організацією «Агентство економічного розвитку» був започаткований конкурс «Життя без сміття». У рамках конкурсу учні збирали папір та пластик. Але не менше шкоди навколишньому середовищу приносять і батарейки. Тому нашою організацією було прийняте рішення розробити проект, який дозволив би їх збір та передачу на утилізацію. Також до написання проекту підштовхнула акція Всеукраїнської екологічної ліги, які встановили два контейнери для відпрацьованих батарейок у наших двох ГО та пообіцяли передавати їх на утилізацію.

У рамках проекту було проведено дослідження ситуації, що склалася в місті щодо накопичення небезпечного сміття, проведено інформаційну компанію (лекції та тренінги, розповсюдження листівок) з молоддю міста (15-35 років). Уся робота щодо ходу та результатів проекту супроводжувалася інформуванням громади міста у газетах «День за днем», в інтернет-ресурсах.

У грудні-лютому на сайті міста Вознесенська проводилось он-лайн опитування мешканців «Чи є необхідність збирати окремо використані батарейки та елементи живлення, враховуючи, що одна батарейка отруює 20 кв. м. землі?». У ньому взяли участь 132 відвідувачі. Також було проведено навчання учнів-волонтерів (28 учасників). У 10-х ЗНЗ організовано пункти збору відпрацьованих ХДС. Прикріплено банери та встановлено контейнери.

На кожному контейнері наклеєна наклейка. Підготував і видав листівки приватний підприємець Ткач Д.М. Учні-волонтери залучившись підтримкою учнівського самоврядування ЗНЗ міста розповсюдили 900 листівок. Також у кожному навчальному закладі міста проведено акція «Утилізуй батарейку!», у рамках якої зібрано близько 5000 батарейок.

В березні на базі ЗОШ №3 відбулось офіційне відкриття пунктів збору відпрацьованих ХДС. Вихованці театрального гуртка презентували екологічну казку «Рукавичка». Презентовано хід та результати проекту. Виступили міський голова та начальниця управління освіти. Достатньо велика кількість людей була поінформована про проект, а також багато молоді безпосередньо взяли участь у реалізації проекту. У результаті поінформовані близько 15 тисяч жителів міста, зібрано 125 кг відпрацьованих ХДС або це, приблизно, 14 тисяч батарейок.

У Вашій оцінці, що дав проект громаді?

Громада отримала знання про шкоду та навички збирання відпрацьованих хімічних джерел струму. Люди навчають цьому наступне покоління. Інформація, що розміщена на пунктах збору має довгостроковий вплив, так само інформація передається від старших до молодших учнів.

Що на Вашу думку дав проект тим, хто його писав і втілював в життя?

Безцінний досвід роботи з людьми: партнерами, волонтерами, батьками учнів, працівниками виконавчих структур влади, адміністрацією закладів та ін. Вперше працювали зі ЗМІ. Перший досвід з бюджетом проекту та звітністю.

Чи мав проект своє продовження та які зміни він приніс?

Проект працює і до сьогодні. Зібрано вже близько 50 000 батарейок, а то й більше.

Як з сьогоднішньої перспективи оцінюєте реалізацію проекту? Чи є речі, які сьогодні зробили б інакше?

Ні. По іншому, мабуть, не хотів би. Все вийшло достатньо вдало. Хоче, можливо треба було б провести відкриття у кожному навчальному закладі, а не один на всіх.

Ваші поради тим, хто хоче втілювати ініціативи у своїх громадах.

Робіть акцент на дітей. З ними і приємніше працювати, і результат кращий.

“

У результаті поінформовані близько 15 тисяч жителів міста, зібрано 125 кг відпрацьованих ХДС а це,

приблизно, **14 000** батарейок.

Проект 6

Шкільна газета як дзеркало юнацької активності

ТЕРМІН РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОЕКТУ: жовтень-грудень 2012 року

РЕАЛІЗУВАВ

Літинська районна
молодіжна громадська
організація «Коло»

**КООРДИНАТОРКА
ПРОЕКТУ**

Світлана Шевчук

КОНТАКТНІ ДАНІ

Вінницька обл.,
Літинський р-н, с.Селище
e-mail: Lityn_kolo@ukr.net

Опис проекту

Із березня 2007 року у Літинській школі номер 2 видається щомісячна газета «Fresh news». Редакційний колектив складають учні старших класів на чолі з учителькою Ларисою Бояровою. У 2010 році газета стала Лауреатом всеукраїнського конкурсу шкільних газет (м.Миколаїв), який проводила Спілка журналістів України

Шкільна газета могла б стати осередком громадської активності молоді, крім того публікуючи матеріали, що ілюструють активну громадську позицію, давати приклади вирішення локальних проблем і батькам учнів, адже вони також є читачами газети. Утім, газета виходить тільки на ентузіазмі вчительки та учнів: друкується на кошти учительки на її особистому принтері. Але потенціал редакційного колективу дозволяє планувати вихід газети з більш якісним контентом і більшим накладом.

Отже, для реалізації нашої мети було обрано наступні дії. Проведено серію тренінгів для учнів, членів редакційного колективу з журналістської майстерності на теми «Газетні жанри», «Заголовки і фото у газеті», «Джерела інформації для журналіста», «Секрети верстки газети» (тренерка – координаторка ВОГО «Вінницький прес-клуб» Наталія Болховська).

Важливою та цікавою була зустріч журналістів шкільної газети з колективом газети «Літинський вісник» на тему «Газетний день». Учні ознайомились з роботою районної газети, поспілкувались з досвідченими журналістами. Символічним закінченням серії тренінгів був тренінг «Аналіз випусків шкільної газети. Робота над помилками» із випусків шкільної газети. Ми проаналізували випуски газети за 2012 рік та обговорили шляхи покращення контенту.

ЗУСТРІЧ
«ГАЗЕТНИЙ
ДЕНЬ»
З КОЛЕКТИВОМ
РАЙОННОЇ
ГАЗЕТИ
«ЛІТИНСЬКИЙ
ВІСНИК»

Однією з важливих складових проекту були зустрічі з представниками громадських організацій. Громадські активісти навели приклади успішних і цікавих молодіжних проектів і ініціатив, надали натхнення на подальшу роботу нашому колективу. Учні побачили можливість реалізовувати самостійно власні ініціативи і шукати вирішення проблем там, де інші воліють нічого не робити.

В результаті навчання на загальношкільній лінійці вручено сертифікат про участь у циклі тренінгів редакційному колективу шкільної газети та іменні сертифікати юним журналістам. Голова ГО «Коло» отримав листи-подяки від директора школи та начальника відділу у справах сім'ї та молоді РДА.

У Вашій оцінці, що дав проект громаді?

В газеті висвітлюються новини з громадського життя містечка. Ми працювали, щоб наша шкільна газета була одним із осередків громадської активності і нам вдалось цього досягти. Газета працює до сьогодні і багато успішних молодих людей пов'язано з її діяльністю. Окрім цього підвищено рівень журналістської майстерності редакційного колективу шкільної газети, покращено якість контенту шкільної газети. Покращилась якість друку та збільшення накладу шкільної газети. Одне з найбільших досягнення Проекту – навички роботи в команді. До цього часу кожен із журналістів працював самостійно, тепер започаткували роботу в парі, в групах. Це особливо важливо в обставинах, коли частина журналістів – учні випускного класу, а інша – учні 5-6

класів. Завдяки запропонованим новим формам роботи, їхня робота стала більш продуктивною.

Що на Вашу думку дав проект тим, хто його писав і втілював в життя?

Наша організація вперше працювала у темі журналістики. Тому дуже актуальною була інформаційна підтримка ВОГО «Вінницький прес-клуб». Але цей досвід показав, що можна реалізовувати ініціативи та проекти, з яких немає фахівців в організації, завдяки співпраці з іншими ГО. Крім того, знання з основ журналістики, отримані в процесі реалізації проекту, допоможуть організації висвітлювати свою діяльність у ЗМІ.

Чи мав проект своє продовження та які зміни він приніс?

Газета випускається до сьогодні. З випусками газети, а також із життям нашої школи можна ознайомитись за посиланням <http://sch2.ltedu.vn.ua/gazeta.html>

Проект 7

Лялька порозуміння

ТЕРМІН РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОЕКТУ: жовтень-грудень 2012 року

РЕАЛІЗУВАВ

громадська молодіжна
організація волонтерів
«Актив»

КОНТАКТНІ ДАНІ

м. Армянськ,
АР Крим, Україна

Опис проекту

Проект «Лялька порозуміння» є невеличким, але суттєвим кроком до інклюзивної освіти. Ідея лялькового театру виникла за рік до проекту. До того ми організовували семінари для батьків дітей з інвалідністю, проводили дослідження в школах.

Майже усі школи з радістю нам відповідали, що діти з складними діагнозами навчаються на домашній освіті, вчителі шкіл ходять до дітей, але визнавали, що неможливо за дві-чотири години на тиждень дати дитині необхідний об'єм інформації, а на більше занять не вистачає часу. Також величезною проблемою залишаються стереотипи та страхи. Ми впевнені, що діти з інвалідністю повинні вчитися у школах, вони мають право спілкуватися з іншими дітьми, бути соціалізованими в нашому суспільстві.

Але те негативне, боязливе ставлення з котрим діти з особливими освітніми потребами зіштовхуються заважає їх батькам зважитися на навчання дитини в звичайній школі, або вихованні у звичайному дитячому садку. Все це відбувається завдяки відсутності правильної інформації, завдяки невмінню суспільства взаємодіяти з такими дітьми.

Наш проект був розрахований на дітей дошкільного віку та дітей молодших класів, ми хотіли підвищити рівень їх толерантності по відношенню до дітей з інвалідністю, навчити їх взаємодіяти з такими дітьми. Враховуючи особливості психіки даного віку дітей, ми обрали навчання в ігровій формі представлений у казці «Я теж хочу навчатися». Головною героїнею казки стала Віра - лялька з інвалідністю. Це ростова лялька в середині якої був волонтер. Казка була розроблена практичним психологом та соціальним педагогом. Діти під час вистави могли поспілкуватися з ростовою лялькою у інвалідному візку, задати хвилюючі запитання. Також під час казки діти брали участь в тематичних іграх, які навчали їх взаємодіяти з людьми з інвалідністю. До планування та проведення вистав також були залученні спеціалісти ЦССС-ДМ та волонтери серед студентів, школярів та людей, які працюють. Так як вистава була не єдиною активністю, було також розроблено інформаційні буклети. Під час вуличної акції «Лялька порозуміння» жителі міста також могли взаємодіяти з лялькою та не тільки отримувати інформацію, а й задавати питання та висловлювати свої думки.

? Що дав проект громаді?

«Лялька порозуміння» шокувала усіх, як дітлахів так і дорослих. Не завжди у доброму сенсі, але враження у пам'яті залишаться надовго. Ми ще раз побачили, що проблема у відсутності знань. Саме тому таке негативне ставлення до людей з інвалідністю. Мало хто знає як поводити себе з такою людиною і як допомогти, а в школі та будь якому іншому закладі цього не вивчають. Будь яке знання має надаватися систематично, тільки тоді вони будуть за-своюватися.

Але, як показали бесіди з дітьми, які подивились казку про Віру, дівчину у візку, більшу частину свідомості дітей залежить від батьків. Наступним етапом проекту будуть дії, направленні на те, щоб дістатися свідомості дорослих людей, знайти яким чином це зробити, бо їх поведінка це теж наслідок неправильної інформації та нав'язаних стереотипів.

“ З неочікуваного. Проект сприяв творчому розвитку батьків дітей з інвалідністю, вони написали вірші для спектаклю, вклали душу у сценарій, стали більш добріші до людей, які мають негативне ставлення до їх дітей, навчилися ставитись до них с порозумінням, більш комутативно.

Ті, хто соромився своїх діток, тепер пишаються. На фінальну виставу прийшли усі батьки та на деяких моментах вистави не стримували сліз. Те що проблемами їх діток переймаються не тільки вони, але й люди, які не мають відношення до переживань, стало зародженням нової ініціативної групи, яка буде розвивати цілі проекту із розвитку життя без бар'єрів для дітей з особливими потребами.

? Що дав проект тим, хто його писав та втілював?

Оригінальність проекту сприяла залученню уваги до проекту та до організації зі сторони жителів міста, телебачення та друкованих ЗМІ. Влада також звертає більше уваги ніж раніше. Відгуки про Ляльку порозуміння різні, але що про неї говорять – це

точно! Також налагоджена співпраця з навчальними закладами допомагає не тільки проекту, але й діяльності організації в цілому. Здобуті ресурси збільшили потенціал організації та допомагають у різноманітних заходах. Волонтери більш підковані у питаннях інклюзивної освіти та толерантного відношення к людям з інвалідністю.

? Чи є речі, які сьогодні зробили б інакше?

Під час реалізації проекту ми зіткнулись з певними труднощами: зайнятість волонтерів, які були всередині ляльки. Зрозуміли, що треба більшу команду. Треба подумати добре про транспортування ляльки, адже вона сама немала та також ми використовуємо інвалідний візок для вистави. Також треба підготувати декілька сценаріїв та бути гнучкими.

Проект 8

Школа волонтерів

ТЕРМІН РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОЕКТУ: 2 місяці

РЕАЛІЗУВАВ

Чаплинський районний осередок Ліги соціальних працівників України в партнерстві з Чаплинською районною організацією Херсонського обласного центру «Успішна жінка»

КООРДИНАТОРКА ПРОЕКТУ

Ращупкіна Альона

КОНТАКТНІ ДАНІ

смт. Чаплинка,
Херсонської області,
e-mail: arashupkina@gmail.com

Опис проекту

Чаплінка є районним центром. Це невеличке містечко, населення якого переважно займається підсобним господарством та вирощуванням сільськогосподарської продукції. Жителі району, в тому числі і молодь, більшу частину часу зайняті по господарству. Волонтерський рух в районі був швидше виключенням, ніж звичним явищем.

У 2011 р. єдиним волонтерським формуванням була «Школа волонтерів», що функціонувала на базі районного центру соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді. Волонтери залучались виключно з числа учнівської та студентської молоді та виконували роботу, пов'язану з набором тексту, розповсюдженням буклетів, логістикою заходів. За час роботи формування, волонтери не мали досвіду розробки і впровадження власних програм та проектів. Ідея проекту виникла давно, але за браком фінансування, так і не реалізувалась. В основу ідеї було покладено підвищення активності та ініціативності волонтерів, шляхом надання їм можливості виявити місцеві проблеми, самостійно розробити стратегію вирішення однієї з них, самостійного панування розподілу коштів на обрану діяльність та практичне впровадження запланованих заходів.

В рамках проекту було задіяно 18 волонтерів, що об'єдналися у 4 загони. Три загони були представлені волонтерами селища Чаплінка та один загін склали волонтери із села Строганівка Чаплинського району. За результатами анкетування мешканців громади, щодо актуальних місцевих проблем, кожен загін обрав для себе проблему на вирішення якої було спрямовано окремий проект.

Всього розроблено 4 проекти. Бюджет кожного склав 100 доларів. Діти вирішували проблему стихійних сміттєзвалищ, попередження підліткової злочинності, направляли зусилля на покращення батьківського піклування, підвищували рівень поінформованості сільських дітей та молоді з питань правової освіти, попередження шкідливих звичок, профілактики ВІЛ/СНІД. Для цього було проведено лекції та тренінги, диспути та тематичні дискотечні акції, акцію «Від дверей до дверей», акцію зі збору коштів для придбання іграшок для дітей, що тимчасово перебувають у Центрі соціально-психоло-

гічної реабілітації, зустрічі з керівництвом району, представниками різноманітних установ та організацій, підприємцями.

Оскільки всі проблеми, обрані волонтерами, були запропоновані місцевими жителями під час анкетування, громадськість позитивно сприйняла діяльність молоді по їх вирішенню. В ході реалізації проекту за результатами звернень до представників установ і організацій, до команди волонтерів приєднувались дорослі активісти небайдужі до життя громади. Це представники комунального підприємства, вчителі, депутати, працівники РВ УМВС та пересічні громадяни.

“ В результаті реалізації проекту вдалось залучити молодь до такої волонтерської діяльності, що реально змінює ситуацію в громаді.

Так діяльність надала можливість підвищити ефективність і масштаби надання соціальних послуг, реалізувати себе молодим людям, які мають можливість і бажання змінювати на краще ситуацію в своїй громаді, докладати зусиль до вирішення конкретних проблем, що зачіпають більшість жителів району.

У Вашій оцінці, що дав проект громаді?

Найголовніше досягнення – розуміння молоддю важливості та реальної участі у житті громади. Якщо робити справді корисну справу, яка зачіпає багатьох мешканців, неодмінно знайдеться підтримка влади. Команда поповниться одностудентами та небайдужими людьми. Виявилось, що незважаючи на майже повну відсутність в районі волонтерського руху до проекту, громада має безліч активістів готових долучитися до важливих справ, проявляти ініціативу.

Що на Вашу думку дав проект тим, хто його писав і втілював в життя?

Для організації, в першу чергу, зміни відбулись у підвищенні професійного рівня спеціалістів, залучених до заходів за проектом. Знайдено нових фахівців та громадських активістів, що долучились до діяльності організації. Підвищилась поінформованість громадськості та органів влади про діяльність організації, з'явилися нові партнери з числа місцевих державних та недержавних організацій.

Чи мав проект своє продовження та які зміни він приніс?

Для організації-виконавця проекту він став поштовхом в активізації населення до участі у волонтерському русі. Не тільки молодь, а й органи влади зацікавились взагалі діяльністю місцевих громадських організацій як партнер в реалізації молодіжної політики. З'явилась велика кількість молодих людей, які готові брати участь в реалізації волонтерських програм, змінювати життя громади. Волонтерський загін на базі Строганівської школи продовжує функціонувати, учні обирають найбільш нагальні проблеми для своїх акцій. В даний час багато уваги приділяється допомозі та підтримці військовослужбовців та їх сімей.

Надається допомога школам інших сіл у залученні волонтерів. Відбулась самоорганізація найбільш активних волонтерів району. Здобувши в рамках проекту довід спілкування із місцевою владою, волонтери реалізували акцію, що є нашою гордістю. Так, на стіні в центрі селища, яка багато років була огорожею новобудови та весь це час слугувала безкоштовною дошкою оголошень, волонтери виготовили три великих зображення: карту світу та червону стрічку – як символ боротьби зі СНІДом у всьому світі та Чаплінський парк з квітучими деревами та прибраним сміттям, зробивши на малюнку напис «Тримайте Чаплінку чистою та красивою». Більше про продовження цього проекту, можна почитати у збірці далі.

Як з сьогоденної перспективи оцінюєте реалізацію проекту? Чи є речі, які сьогодні зробили б інакше?

Без даного проекту, можливо, ми б не мали такого сплеску волонтерства серед учнівської молоді зараз. Нічого б не робили інакше.

Ваші поради тим, хто хоче втілювати ініціативи у своїх громадах.

Радимо всім небайдужим до життя своєї громади не чекати поки ситуація зміниться сама собою. Виявляйте проблеми на вирішення яких готові працювати. І на своєму досвіді ми переконались, що завжди знайдуться небайдужі люди, які готові допомагати. А хто, як не активісти громадських організацій візьмуть на себе функції їх об'єднання в єдину команду та підтримки.

Проект 9

Створення і організація роботи Молодіжного центру в с.Музиківка

ТЕРМІН РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОЕКТУ: березень-квітень 2012 р.

РЕАЛІЗУВАВ

громадська організація
«Музичани»

**КООРДИНАТОРКА
ПРОЕКТУ**

Людмила Погрібна

КОНТАКТНІ ДАНІ

с.Музиківка,
Білозерський р-н.,
Херсонська область,
e-mail: hexagon125@mail.ru

Опис проекту

Проект було реалізовано в партнерстві з Молодіжною громадською радою при Музиківському сільському голові. Проблема, на яку було направлено проект – відсутність активного та змістовного дозвілля для молоді села. В селі вже більше 10 років відсутній будинок культури, позашкільна молодь немає можливості проявляти та розвивати свої таланти, самореалізовуватися й просто активно проводити своє дозвілля.

Найкращим варіантом вирішити цю проблему було визнано створення та організацію роботи так званого «Молодіжного центру».

Ми виділили три основні напрямки роботи «Центру»:

1. Соціальний кінозал (демонстрація документальних та художніх фільмів з подальшим обговоренням),
2. Клуб настільних ігор (вільний доступ до ігор в будь-який час, змагання між командами);
3. Креативна майстерня (майстер-класи з прикладних видів мистецтва).

Також на базі «Центру» проходили збори Молодіжної ради, а це більше 20 чоловік, для планування молодіжних культурних та спортивних заходів. Під час цих зустрічей визначалися основні проблеми села та шляхи їх вирішення. Відразу було реалізовано декілька ініціатив. Наприклад, розфарбування зупинок «Яскравий світ» та запрошення і зустріч Євроавтобуса в селі. А головне, що організацію та відповідальність вже взяли на себе самі члени Молодіжної ради. «Центр» створено та продовжує діяти на базі Комунального закладу «Музиківська сільська бібліотека Білозерського району Херсонської області».

У Вашій оцінці, що дав проект громаді?

В першу чергу «Центр» став місцем, де кожен має постійну альтернативу для активного відпочинку. Проект допоміг молоді відчути свої вміння та направити їх на власний розвиток та розвиток села вцілому. «Центр» є своєрідним місцем для генерації ідей. Завдяки зборам Молодіжної ради на території села було реалізовано низку соціальних ініціатив та заходів. Молодь відчула, що має силу та право брати участь у житті громади та села.

Що на Вашу думку дав проект тим, хто його писав і втілював в життя?

Насамперед написання та реалізація проекту дала величезний досвід та розуміння того, що саме ти можеш змінити життя в своїй громаді. Люди, що були задіяні при реалізації проекту, протягом 2012-2015 рр. втілювали на території села низку соціальних проектів та провели велику кількість заходів, що активізувало молодь та згуртувало громаду.

Чи мав проект своє продовження та які зміни він приніс?

«Центр» й надалі продовжує функціонувати на базі КЗ «Музиківська сільська бібліотека». Робота продовжується у всіх напрямках «Центру»: проводяться майстер-класи (з купівлею матеріалів допомагають спонсори Молодіжної громадської ради, самі відвідувачі), кінопокази, всі бажаючі мають вільний доступ до настільних ігор, проходять збори Молодіжної громадської ради.

Влітку найактивніші відвідувачі організовують виїзні кінопокази «Соціально-го кінозалу» під відкритим небом на місцевому стадіоні й кінопокази до свят в сквері.

Як з сьогоднішньої перспективи оцінюєте реалізацію проекту? Чи є речі, які сьогодні зробили б інакше?

Якщо робота «Центру» продовжується вже протягом 3 років, то, на мою думку, дана ініціатива є досить успішною та корисною.

Ваші поради тим, хто хоче втілювати ініціативи у своїх громадах.

Головне – вірити в свої сили; не боятися працювати з людьми й залучати громаду; співпрацювати із владою.

Проект 10

Яскраво жити не заборониш

ТЕРМІН РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОЕКТУ: березень - квітень 2012

РЕАЛІЗУВАЛА

Новокаховська
міська громадська моло-
діжна організація
«Перспектива»

**КООРДИНАТОРИ
ПРОЕКТУ**

Бойчук Оксана,
Сторчевий Ігор

КОНТАКТНІ ДАНІ

Херсонська область,
м. Нова Каховка,
e-mail: Ksenia_boichuk@ukr.net

Опис проекту

У місті Нова Каховка вже досить давно існує проблема занедбаних дитячих майданчиків. Це пов'язано в першу чергу з тим, що немає можливості доглядати за ними, а також не зацікавлення жителів міста за їх доглядом. В результаті ми мали напівзруйновані майданчики, не яскраві та не привабливі.

Більшість програм, що реалізовувались до нас були направлені на збудування нових майданчиків, у той час як старі залишаються чорними плямами для міста. З іншого боку останні роки у нашому місті розвивається такий молодіжний напрям як графіті і існує досить стереотипна думка, що графіті не несе користі суспільству. Зрештою, графіті – це форма самовираження покоління і контролювати її досить складно, проте ми можемо зробити його корисним та прикрасити нашу громаду. Отже, виникла ідея поєднання – поліпшення зовнішнього вигляду двох дитячих майданчиків міста, благоустрій внутрішньо дворових територій, а також надання можливості для творчої самореалізації молоді, залучення дітей з малозабезпечених сімей які раніше пройшли майстер-класи по малюванню.

Перед реалізаторами проекту стояло декілька основних завдань: створення яскравих, життєстверджуючих малюнків, завдяки яким навколишній простір ставало б яскравіше і позитивніше; виявлення та підтримка значущих суспільно корисних та соціальних ініціатив, які сприяють економічному і соціальному розвитку міста; популяризація графіті як одного із видів мистецтва; заохочення молоді для співпраці з міською владою та молодіжною організацією.

Навіть стояло завдання по зміні стереотипного ставлення, зокрема про те, щодо графіті мешканців міста як «поганого» мистецтва, та заохотити їх до бережливого ставлення до майданчиків біля їх будинків. Окремим компонентом було те, що до всіх заходів проекту долучались діти з малозабезпечених сімей. Для самої реалізації проекту ми залучили органи влади, 10 Графіті-художників, з них 6 не місцевих та 4 місцевих, волонтерів та дітей. Під час оформлення площадок грала музика, відразу охочим проводились майстер-класи з малювання на стінах та майстер-класи з сучасного танцю.

“

Молодь отримала більше можливостей для самореалізації та всі разом повірили, що навіть за невеликі ресурси, при великому бажанні можна зробити цікаві та корисні речі.

Всі фото та відео викладались в он-лайн режимі в соціальних мережах, де були створені спеціальні групи. Там відразу учасники мали змогу їх подивитись та залишити свої коментарі та побажання. В результаті отримали два прибрані та прикрашені майданчики в місті.

У Вашій оцінці, що дав проект громаді?

Громадяни побачили активну неформальну молодь. Діти з малозабезпечених сімей взяли активну участь у розбудові громади. Молодь отримала більше можливостей для самореалізації та всі разом повірили, що навіть за невеликі ресурси, при великому бажанні можна зробити цікаві та корисні речі.

Що на Вашу думку дав проект тим, хто його писав і втілював в життя?

Проект в життя втілювала ініціативна група. Вони змогли спробувати свої сили та отримати позитивний та негативний досвід. З часом ця група молодих неформальних активістів продовжувала робити заходи для громади. Змогли побудувати нові зв'язки, зокрема з художниками та графістами з інших міст України.

Чи мав проект своє продовження та які зміни він приніс?

Проект переродився в нові проекти. Створена ініціативна група продовжила організовувати заходи та залучати дітей.. Наприклад, творче святкування Дня Європи в м. Нова Каховка, організація благодійних концертів тощо.

Як з сьогоднішньої перспективи оцінюєте реалізацію проекту? Чи є речі, які сьогодні зробили б інакше?

Вважаємо, що проект був успішним, адже результату досягнуто та відразу з'явилися нові ідеї, а головне – команда для їх реалізації. Отримали досвід, що треба посилювати інформаційну складову будь-якого проекту, залучати ще більше людей та активно співпрацювати зі ЗМІ, адже всі неформальні та яскраві проекти їм цікаві.

Проект 11

Добрий Дід Мороз

ТЕРМІН РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОЕКТУ: грудень 2012 – лютий 2013 р.

РЕАЛІЗУВАВ

Миколаївській
місцевий благодійний
фонд «Центр соціальних
програм

**КООРДИНАТОРКА
ПРОЕКТУ**

Євдокімова Анастасія

КОНТАКТНІ ДАНІ

м. Миколаїв,
(0512) 63-66 -96,
(0512) 713 -712,
<http://csp-nikolaev.com.ua>

Опис проекту

У Миколаєві сотні родин із маленькими дітьми живуть за межею бідності, стільки ж виховують дітей-інвалідів. Так, за даними служби у справах дітей в м. Миколаєві та Миколаївській області на обліку 2163 дитини, батьки яких ухиляються від виконання батьківських обов'язків, 1456 дітей з особливими потребами, 185 багатодітних сімей з малолітніми дітьми, які потребують допомоги.

центр соціальних програм

Ця категорія населення не може собі дозволити таку розкіш, як іграшки та солодоші. На жаль, новорічні мрії цих дітей збуваються не у всіх. Не до всіх цих дітей приходять з подарунками Діди Морози, Снігуроньки, мами і тата, бабусі й дідусі. Тому у Центра соціальних програм виникла ідея подарувати цим дітям справжнє свято. В рамках реалізації проекту співробітниками Центру соціальних програм за допомоги Миколаївського міського центру соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді, та Жовтневого районного центру соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді збиралися новорічні побажання дітей з багатодітних та малозабезпечених сімей та дітей груп ризику (діти-сироти, діти-інваліди, діти, що перебувають на госпіталізації). Вік дітей – не доросліше 14 років. Списки дітей, що перебувають в найбільш складних життєвих обставинах також надавались управлінням соціального захисту населення, директорами шкіл.

Далі співробітники ЦСП формували банк листів Діду Морозу за наступним шаблоном: скан листівки у форматі jpg., анотація – життєва історія дитини; кожний лист заноситься до реєстру обліку та розміщується на порталі. До виконання новорічних побажань підключаються всі небайдужі жителі міста Миколаєва. Для цього створюється спеціальний сайт-портал, який рекламується серед мешканців міста за допомогою ЗМІ, роздачі флаєрів, на якому акумулюються новорічні побажання дітей. Людина, яка бере участь в акції, самостійно або спільно з друзями заходить на портал, читає історію дитини та листівку, де вказаний бажаний подарунок, обирає ту дитину, яка припала до душі та заповнює реєстраційну форму. Обов'язковими пунктами реєстрації є: ім'я, прізвище, мобільний телефон. Далі учасник акції купує подарунок дитині і приносить організаторам акції. Вразі, якщо подарунок від зареєстро-

СКРІНШОТ ПОРТАЛУ, ДЕ РОЗМІЩУВАЛИСЬ ДИТЯЧІ МРІЇ

ваного Діда Мороза не дійшов до організаторів, протягом 5 робочих днів і телефон заявника не відповідає, лист такої дитини знову стає активним на порталі. Це дозволить уникнути того, що хтось із дітей залишиться без подарунку.

В разі, якщо на порталі на завершення акції залишаються діти, чиї мрії не були обрані, то Центр соціальних програм зобов'язується закупити подарунки, яких бракує за власний кошт. Адже, якщо у дитини вже взяли лист з її мрією, значить організатори несуть відповідальність аби вона була виконана в будь-якому разі.

Вручення подарунків проходить на Новорічному вогнику під час благодійної вистави в Миколаївському художньому російському драматичному театрі, які постійно виступають в проєкті партнерами та безкоштовно організовують виставу для дітей. Крім, дітей, що писали листи Діду Морозу, виставу відвідують ще 200 дітей з кризових сімей, які також отримують подарунки від служби у справах дітей ОДА. Запрошення до театру отримують усі, хто купував подарунки дітям, за бажанням вони можуть або особисто привітати обрану дитину і презентувати їй подарунок, або дозволяють вручити подарунок Діду Морозу.

Також в межах проекту проходить акція «Ялинка мрій» на території найбільшого супермаркету в Миколаєві «Таврія В». Там протягом шести вихідних днів стоять волонтери, які збирають солодощі подарунки для дітей з кризових родин. За свої внески вони отримують значок «Добрий Дід Мороз». Солодощі волонтери розвозять по лікарням, де у новорічні та різдвяні свята на госпіталізації перебувають діти.

Акція реалізовувалась в межах грантового проекту втретє. Її результати: більше 100 городян стали Дід Морозами та Снігурками, виконавши мрії дітей, на собі зрозумівши важливість благодійності та допомоги тим, хто цього потребує. Завдяки тому, що всі бажаючі могли самостійно вручити подарунки дітям на концерті в театрі, було досягнуто максимальної прозорості акції. Для реалізації проекту вдалося долучити 161 волонтера – це студенти, працівники державних установ та великих підприємств міста, та 9 організацій-партнерів, які долучились до реалізації акції. 355 дітей з кризових родин, дітей-інвалідів, дітей з малозабезпечених та багатодітних родин, вихованці інтернату, діти-сироти отримали подарунки про які мріяли, подивились казку у виконанні акторів російського театру та акторів театральної студії «М.А.С.К.А.», повірили у диво та відчули тепло і турботу небайдужих городян. Вихованці дитячого будинку для малюків «Сонечко» напередодні свят отримали подарунки.

“ 165 талановитих дітей, дітей, які знаходяться на госпіталізації у лікарні, лежачих дітей-інвалідів отримали солодощі від Діда Мороза та Снігуроньки.

Таким чином турботою вдалося охопити 520 дітей та дві соціальні установи.

У Вашій оцінці, що дав проект громаді?

Діти отримали подарунки, про які мріяли все життя. Відчули, що вони потрібні суспільству. Городяни навчились культурі благодійності, згадали, про проблеми соціально-незахищених груп населення. Студенти, волонтери отримали досвід участі в благодійних акціях, отримали навички підготовки культурних, театральних заходів (урочиста програма для вихованців інтернату с. Привольне була організована саме студентами). Партнери – установи, які долучились до акції також навчились культурі благодійності, зрозуміли важливість соціального направлення, замислились над необхідністю подальшої соціальної роботи.

Що на Вашу думку дав проект тим, хто його писав і втілював в життя?

Реалізація такого проекту дає неабиякий досвід організації, що його втілює. Вона вчить взаємодіяти з широким колом партнерів, завдяки реалізації проекту у організації з'являється широка база тих людей, родин, які перебувають у скрутному становищі, разом з тим вдається дізнатись і відкрити городян-благодійників, які прийнявши одного разу участь в вашій акції, надалі стають постійними партнерами і готові підтримувати інші починання. Те саме стосується і колективів підприємств. Завдяки ефективній реалізації проекту до організації зростає довіра, як з боку влади, так і з боку громадськості.

Чи мав проект своє продовження та які зміни він приніс?

Проект «Добрий Дід Мороз» вчетверте пройшов у грудні 2014 року. У день Святого Миколая виповнилися заповітні мрії 261 дитини. Урочисте нагородження традиційно пройшло на базі російського драматичного театру, колектив якого підготував для дітей виставу «Попелюшка». Серед цих дітлахів – діти з малозабезпечених, неповних, багатодітних, кризових сімей, діти, які прибули із зони АТО.

В акції взяли участь такі великі підприємства Миколаєва, як: МГЗ, НТРЗ, Ніка-Тера, спецпорт «Октябрьск», невеликі приватні підприємства, студенти миколаївських ВУЗів, народні депутати, представники влади та мешканці міста.

Також збирались солодкі подарунки на базі супермаркетів, їх волонтери традиційно розвозили дітям, які перебували на стаціонарному лікуванні на новорічні та різдвяні свята. Аби акція була максимально прозорою, а люди переконались, що їх подарунки знайшли адресатів на сайті організаторів були викладені фотографії усіх дітей, з подарунками, навіть тих, хто з поважних причин не прийшов на вручення, а потім забирав подарунки в організаторів. Кожному благодійнику на його електронну адресу наприкінці акції надіслали посилання на ці фотографії та лист-подяку за участь в акції.

Приклади дитячих мрій, що розміщувались на порталі

Банниковы Александра, Маша и Мелана, 13 лет, 9 лет и 4 года, г.Николаев, мечтают о детской коляске с капюшоном для младшей сестры Меланы и нард для всех троих

Саша, Маша и Мелана живут только с мамой, папочки у них нет. Сашенька и Маша учатся в школе, обе принимают активное участие в жизни своих классов. Дома девочки помогают по хозяйству, вместе воспитывают самую младшую 4-х летнюю Мелану. Меланочка очень спокойная, любознательная и рассудительная девочка большую часть времени проводит играя со своими куклами. Старшие сестрички просят у Деда Мороза, чтобы он под елочку принес Мелане детскую коляску с капюшоном, чтоб она могла в ней катать своих кукол, и еще, если Дед Мороз сможет, то пусть подарит им нардды. Они очень давно хотят научиться этой игре, чтобы вместе интересно и полезно проводить долгие зимние вечера.

Борзенко София, 3 года, г.Николаев, мечтает о детской энциклопедии

София инвалид с детства. Она ходит в детский реабилитационный центр «Цветик –Семицветик», центр развития ребенка «Кузя». София очень любит рисовать, помогать маме по хозяйству. А еще она большая «почемучка». Ребенка интересует абсолютно все, что ее окружает. Не проходит и пяти минут, чтоб Софа не оторвала взгляд от окна и не задала мимоходом десятка вопросов. Из них вопросы, – почему небо голубое?-, или,- откуда там облака?-, родители считают очень даже простенькими. Софие сложно много двигаться, тем не менее она очень мечтает путешествовать и знать о нашем мире все. София очень мечтает увидеть на Новый Год под елкой, от Деда Мороза, энциклопедию, чтоб она могла познавать наш мир, не выходя из дома.

Стать Дедом Морозом или Снегурочкой – очень просто!

Зайдите на сайт
www.novogodniy-marathon.ru,
 где Вы найдете новогодние
 письма и жизненные истории
 детей с тяжелыми судьбами.

Желающий помочь ребенку -
 покупает подарок и приносит его
 организаторам акции по адресу:
 пр. Октябрьский, 325/1
до 18 декабря 2013 г.

ТЕЛ. 636696

БАНЕР ДЛЯ
 АКЦІЇ «ДОБРИЙ
 ДІД МОРОЗ»,
 МАКЕТ ЗНАЧКА
 «ПОЧЕСНИЙ ДІД
 МОРОЗ» ТА
 МАКЕТ ПОДЯКИ

Як з сьогоднішньої перспективи оцінюєте реалізацію проекту? Чи є речі, які сьогодні зробили б інакше?

Реалізація проекту була вдалою та ефективною. Були випадки, коли люди автоматично обирали на сайті кількох дітей, хоча насправді збирались обрати одну дитину, дізнавались організатори про це вже ближче до кінця акції, потрібно було швидко знову викладати мрію дитини на сайт. Тому відразу після реєстрації потрібно передзвонювати благодійникам та уточнювати скільком дітям вони збираються допомогти.

Ваші поради тим, хто хоче втілювати ініціативи у своїх громадах.

Обов'язково співпрацювати з соціальними службами міста. В умовах зростання цін, прохати її працівників аби дитячі бажання: усім здоров'я чи мир у всьому світі, вони замінювали на іграшки чи реальні речі, те саме з надзвичайно коштовними речами айфонами, комп'ютерами (якщо тільки ви не переконані, що мрію вдасться втілити). Залучаючи волонтерів, акцент робити на співпраці з ВУЗами міста, які активно відгукуються за заклики до участі у благодійних акціях. Не збирати гроші, а лише подарунки. Обов'язково запрошувати усіх благодійників на підсумковий захід, адже з року в рік збільшується кількість тих, хто хоче власноруч вручити придбаний дитині подарунок. Потрібно робити детальні фото звіти із дітьми, щоб переконати учасників в прозорості акції.

Проект 12

Школа соціальної активності для сільської молоді Білозерського району Херсонської області

ТЕРМІН РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОЕКТУ: грудень 2013р. - березень 2014р.

РЕАЛІЗУВАВ

Білозерський районний осередок Херсонської обласної молодіжної громадської організації "Молодіжний центр регіонального розвитку"

КООРДИНАТОРКА ПРОЕКТУ

Петренко Елла

КОНТАКТНІ ДАНІ

Херсонська обл.,
Білозерський р-н.,
смт. Білозерка
(05547) 33768, (095) 087-48-60,
www.bilozerka-moloda.org,
e-mail: bilozerka.center@gmail.com

Опис проекту

Даний проект мав на меті розвиток громадської активності сільської молоді через навчання їх в Школі соціальної активності та реалізацію ними молодіжних ініціатив в громадах Білозерського району.

На сьогодні, реалізація молодіжної політики відірвана від реалій розвитку молодіжного середовища, від реальних проблем та потреб молоді. Молодіжні лідери, активісти молодіжних організацій відсторонені від прийняття рішень та надання рекомендацій, щодо реалізації конкретних заходів молодіжної політики. Щодо сіл та селищ району, то представляти інтереси молоді громади тут немає кому – відсутні дієві молодіжні громадські організації. ситуація ускладнюється і тим, що молодь Білозерського району займає досить пасивну громадську позицію, зовсім не ведеться робота по залученню молоді до обговорення та вирішення місцевих проблем культурного, екологічного чи соціального характеру. На місцевому рівні функціонує районна програма підтримки сім'ї та молоді, яка носить більше культурний характер (фестивалі, конкурси), інформаційно-просвітницькі заходи лише задекларовані, програма фінансується за залишковим принципом, тому на молодь постійно не вистачає коштів. І як наслідок – низька громадянська культура молоді.

Цю ситуацію наша організація намагається виправити шляхом залучення молоді до участі у щорічних Школах соціальної активності – тренінгових програмах для сільської молоді, які підвищують громадську та соціальну активність молоді, заохочують до конкретних дій у громадах, залучають до волонтерства і участі у роботі громадських організацій. Школа соціальної активності складається з 5 одноденних тренінгів: «Лідерство», «Робота в команді та волонтерство», «Комунікації задля партнерства», «Введення в проектний менеджмент», «Пошук ресурсів». Всі учасники Школи мають виконати практичне завдання – розробити, презентувати та реалізувати у своєму селі власні ініціативи та міні-проекти. Тривалість реалізації таких ініціатив – близько одного місяця, проте ці ініціативи для молоді є важливим досвідом самостійної роботи в громаді, таким собі стартом у громадській та волонтерській роботі.

Слід відмітити, що органи влади та місцевого самоврядування дуже допомогли нам з інформуванням молоді у своїх громадах щодо участі у проекті: сільські ради поінформували молодих спеціалістів, відділ освіти, молоді та спорту поширив інформацію серед шкіл району. Також Білозерська районна бібліотека безкоштовно надала приміщення для проведення тренінгів.

В ході реалізації проекту було досягнуто таких кількісних показників:

- кількість учасниць Школи соціальної активності – 14 осіб (активна сільська молодь з населених пунктів Білозерського району), які оволоділи знаннями та навичками, необхідними для самостійного вирішення певних проблем у громадах. Учасниці отримали знання з тем «Соціальні ініціативи», «Проектний менеджмент», «Моніторинг та оцінка», «Ефективна комунікація», «Залучення ресурсів».
- кількість людей, які отримали інформацію про проект із засобів масової інформації, - 2560 читачів районної газети «Придніпровська зірка» та аудиторія в мережі інтернет (власні сторінки в соц.мережах, власний веб-сайт).

До якісних показників реалізації проекту відноситься якість знань, отриманих у Школі, та їх застосування.

“

Випускниці Школи соціальної активності вже реалізували свої знання на практиці: вони розробили власні проектні пропозиції за наданою їм атлікаційною формою, а також використали їх на практиці для вирішення певних проблем у своїх громадах.

З 14 учасниць дев'ятеро розробили свої власні проекти та впроваджують їх в життя. Серед них: культурні заходи в бібліотеках «Тарасова світлиця», «Родинне свято» та зустрічі літніх людей; створення інформаційно-комп'ютерного центру на базі бібліотеки; квест для молоді «Активні та здорові»; створення простору для всебічного розвитку особистості на базі будинку культури; святкування Дня здоров'я та Дня Святого Валентина в школі; загально сільські екологічні акції з прибирання території та облаштування парків. Білозерський МЦРР активно залучає випускниць Школи до власних проектів та участі у різноманітних обмінах та семінарах, допомагає їм у реалізації інших ініціатив.

III Школа соціальної активності відрізнялася від попередніх і була цікавою тим, що ми почали запрошувати гостей, які ділилися своїм досвідом з учасниками. Гостями третьої Школи стали представники різних організацій та установ: відділу освіти, молоді та спорту Білозерської РДА, районної газети «Придніпровська зірка», Корпусу Миру в Україні, клубу історичної реконструкції «Лицарі Великого Степу». Таке нововведення дало можливість учасникам зрозуміти, що їх ініціативи можуть отримати підтримку у різних інстанціях і в партнерстві їх реалізувати набагато легше.

Успішною історією проекту можна вважати участь у Школі представниць сільських бібліотек, яких отримані знання надихнули і допомогли у впровадженні проектного підходу до їх роботи. Так, учасниця з с.Томина Балка Ірина Вертюк написала проект по створенню інформаційно-комп'ютерного центру на базі бібліотеки і представила його депутатам сільської ради для залучення бюджетних коштів. Вона закінчила комп'ютерні курси, щоб бути компетентною при наданні нових послуг у бібліотеці.

У Вашій оцінці, що дав проект громаді?

Внаслідок реалізації проекту учасниці (так сталося, що виявили бажання взяти участь суто дівчата :) дуже змінилися. Тренери багато уваги приділяли створенню позитивної дружньої атмосфери, щоб учасниці, не соромлячись, могли висловлювати власну думку, проявляти ініціативу. За відгуками учасниць, це тренерам вдалося. Учасниці отримали багато теоретичного матері-

алу по проектному менеджменту, який послідовно закріплювали на практичних групових вправах. Про якість отриманих знань свідчать аплікаційні форми, які учасниці надали для перевірки тренерам.

Завдяки проектам учасниць Школи соціальної активності змінилося і життя в самих громадах: проведено культурні заходи в бібліотеках «Тарасова світлиця», «Родинне свято» та зустрічі літніх людей; створено інформаційно-комп'ютерний центр на базі бібліотеки; проведено квест для молоді «Активні та здорові»; розпочалася робота над створенням простору для всебічного розвитку особистості на базі будинку культури; проведено День здоров'я та День Святого Валентина в школі; проведено загально-сільські екологічні акції з прибирання території та облаштування парків.

? **Що на Вашу думку дав проект тим, хто його писав і втілював в життя?**

Підготовка та навчання активістів, які в майбутньому будуть громадянськи діяти та партнерами організації - це суттєва підтримка організаційної спроможності нашої організації. Проведення таких заходів як Школа соціальної активності сприяє покращенню іміджу нашої організації, її впізнаваності в громаді, посилює партнерські зв'язки з органами влади та іншими організаціями району.

Чи мав проект своє продовження та які зміни він приніс?

Проект дав поштовх, активізував молодь, яка отримала знання для вирішення спільних проблем. Наша організація й надалі надає консультативну підтримку молодіжним активістам з питань, що стосуються громадської діяльності. Молодь, отримавши досвід написання проектів та реалізації громадських ініціатив, й надалі використовує ці знання для захисту та реалізації своїх прав.

Завдяки реалізації цього проекту наша організація залучила молодь до громадської та волонтерської роботи, показавши переваги активної громадської позиції.

В майбутньому наша організація спиратиметься на цих молодих активістів при реалізації проектів, залучаючи молодь із усіх населених пунктів району. Щоб забезпечити життєздатність проекту, наша організація домоглася включення проведення щорічної Школи соціальної активності до районної програми підтримки сім'ї та молоді. І ми скористалися цією можливістю у 2012 році. У 2013 році ці кошти «заморозило» казначейство, тому наша організація взяла участь у даному конкурсі.

Як з сьогоденної перспективи оцінюєте реалізацію проекту? Чи є речі, які сьогодні зробили б інакше?

В подальшому плануванні ми тепер більше уваги приділятимемо формальному обставинам, таким як погіршення погодних умов (особливо взимку), які можуть поставити під сумнів проведення будь-яких заходів.

Ваші поради тим, хто хоче втілювати ініціативи у своїх громадах.

Не треба боятися – треба діяти! Шукати однодумців, партнерів, запалювати їх своєю ідеєю і разом йти до мети! Якщо хочете зробити щось для людей, обов'язково запитайте у них, чи потрібно їм це! Залучайте їх, а не робіть справу за них!

Проект 13

Розфарбуй СВОЄ ЖИТТЯ!

ТЕРМІН РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОЕКТУ: січень – травень 2012 року

РЕАЛІЗУВАВ

Чаплинський районний осередок Ліги соціальних працівників України в партнерстві з Чаплинською районною організацією Херсонського обласного центру «Успішна жінка»

**КООРДИНАТОРКА
ПРОЕКТУ**

Ращупкіна Альона

КОНТАКТНІ ДАНІ

смт. Чаплинка,
Херсонської області,
e-mail: arashupkina@gmail.com

Опис проекту

У 2012 році при прийнятті районної програми «Обдарована дитина» вперше було внесено поняття «соціальна обдарованість молоді». Досі вважалось, що обдарованою є дитина, яка співає, танцює чи пише вірші. В результаті, на базі Будинку дитячої творчості дітей та юнацтва було започатковано новий гурток «Лідерство – запорука успіху», керівником якого стала місцева активістка, керівниця громадської організації А. Ращупкіна.

Роботу з дітьми було побудовано таким чином, щоб вони відчули, як можуть своїми ініціативами змінювати своє життя та життя громади. Проектна заявка розроблялась гуртківцями під керівництвом їх координатора та відображала потреби молоді – можливість мати власну молодіжну газету, відчуття корисності, та участь у благоустрої селища.

В рамках реалізації проекту було впроваджено ряд заходів: проведення акцій, виготовлення молодіжної газети, тренінги, які сприяли популяризації волонтерської діяльності в районі, залученню нових волонтерів. Крім того, місцеві активісти ініціювали розфарбування соціальними малюнками стіни в центрі селища, яка раніше слугувала дошкою оголошень.

У Вашій оцінці, що дав проект громаді?

Унікальність проекту полягає в тому, що за короткий час волонтери змогли втілити одну із своїх ініціатив – отримати дозвіл від місцевої влади, зібрати частину коштів на придбання фарби та розфарбувати малюнками стіну довжиною 20 метрів у самому центрі селища. Вони змінили традицію, сформовану роками – навесні стіна білиться, а протягом року на ній з'являється безліч оголошень. Мешканцям селища це не подобається, але ніхто і ніколи не намагався змінити цю ситуацію. Таким чином учасники проекту та молодь селища стали значно активнішими та більш впевненими в тому, що реалізовувати цікаві ідеї щодо життя селища – це реально.

Що на Вашу думку дав проект тим, хто його писав і втілював в життя?

Проект «Розфарбуй своє життя!» - це гордість організації, яка його втілила. Завжди ризиково починати щось нове, особливо у невеликому селищі. Завдяки малюнкам, про громадську організацію дізнались більшість мешканців району, волонтери, які брали участь в проекті, стали справжніми героями в своїй школі, діти почали формувати волонтерські загони і виступати з власними ініціативами. Стіна стала прикрасою селища, та навіть його візитівкою. Приємно що за тривалий час після завершення роботи, жоден малюнок не був пошкоджений, як це часто буває з пам'ятками, які не подобаються. Місцева влада за три роки не наважилась перефарбувати це місце, бо це б зумовило критику мешканців. Малюнки на цьому місці – стали традицією.

Чи мав проект своє продовження та які зміни він приніс?

Протягом року волонтери підфарбовували зображення, залучали ресурси для придбання матеріалів для цього. Через три роки після завершення проекту, нові волонтери звернулись до керівника проекту «Розфарбуй своє життя!» та запропонували змінити малюнки. Ініціативу підтримала місцева влада і робота розпочалась. Всі необхідні матеріали виділила селищна рада, а зображення знову обирали волонтери. Результат перевершив очікування.

Як з сьогоднішньої перспективи оцінюєте реалізацію проекту? Чи є речі, які сьогодні зробили б інакше?

Даний проект є взірцем з точки зору перспективи продовження розпочатої діяльності. Зображення на цьому місці – це вже традиція, участь в роботі з розфарбування – це почесна робота. І зараз ця діяльність не потребує залучення грантових коштів. Всі витратні матеріали без вагань надає місцева влада.

“

Завдяки малюнкам, про громадську організацію дізнались більшість мешканців району, волонтери, які приймали участь в проекті стали справжніми героями в своїй школі

Ваші поради тим, хто хоче втілювати ініціативи у своїх громадах.

Кожна громада має власний ресурс – безліч людей, які мають натхнення та ентузіазм, життєвий досвід та час для волонтерства, організації, які готові втілювати ініціативи. Головне – не боятись розпочинати щось нове, власним прикладом надихати тих, хто вагається, ставити сміливу мету і наполегливо йти до неї.

Проект 14

Кіномарафон «Херсон- Документ. Туди чи назад?»

ТЕРМІН РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОЕКТУ: грудень 2013 р. - лютий 2014 р.

РЕАЛІЗУВАВ

ГО «Режисер.Орг» та
Херсонське обласне
відділення Соціологічної
асоціації України

**КООРДИНАТОР
ПРОЕКТУ**

Леонід Єжуров

КОНТАКТНІ ДАНІ

м.Херсон,
<http://rezhisser.org>,
+38 (095) 826-92-88,
e-mail: ezhurov@gmail.com

Опис проекту

Для початку потрібно пояснити, що ми маємо на увазі, називаючи наші заходи «кіномарафонами». Кіномарафон це фестиваль в рамках якого за обмежений час (від тижня до місяця) потрібно зняти фільм, і під фінал показати його перед публікою в кінотеатрі.

Наша команда раніше проводила ряд ігрових кіномарафонів і в досить ще сирій формі один документальний. На цей раз ми вирішили перетворити кіномарафон з ледь помітного локального заходу (вузькоспеціалізованої розваги) у насправді масштабний освітній проект.

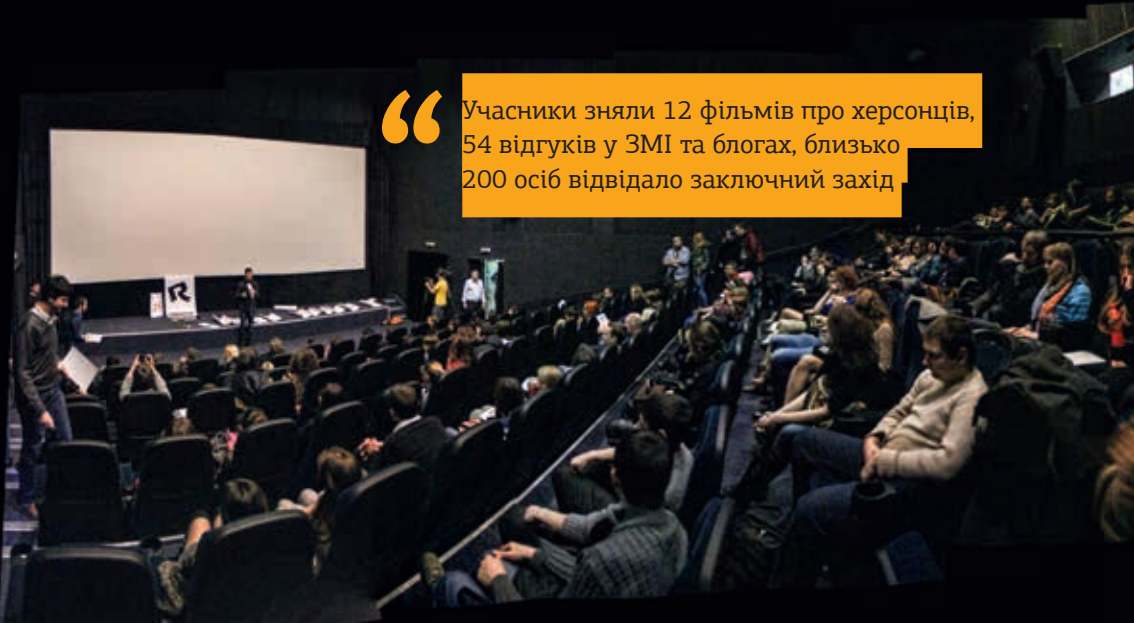

Потреба в такому фестивалі існувала давно: у Херсоні кіноаматорський рух досить сильно розвинутий (багато митців стали знімати, якраз після наших кіномарафонів), а ось зі знанням базових елементів, основ професії «кінорежисюра» дуже велике відставання від тих, хто навчався в ВУЗах за цією спеціальністю (майже всі самоучки).

З іншого боку, ідеологічний момент. Нас дуже бентежить, що молоді херсонці виїжджають до столиці і найчастіше не повертаються. Щоб визначити найяскравіші явища, особливості та процеси, які б сказали щось нове про місто в якому ми живемо - ми і запропонували тему «Туди або назад».

Ті, хто готові були доєднатись до марафону мали заповнити заявки, отримати критерії та рамки зйомок (тема, час, формат та ін.) та відзняти своє кіно за три тижні. Але це було не все.

В рамках нашого фестивалю була проведена - Школа документального кіно від режисера Наталії Машталер (відомого режисера-документаліста), херсонська прем'єра українського документального фільму Дмитра Сухолитко-Собчука «Червона Маланка», а також авторська зустріч з ним у форматі скуре-конференції. Покази світової документалістики, семінари з соціологічними дослідженнями та моніторингом ЗМІ. Фінальний показ відбувся в кінотеатрі «Мультиплекс».

“

Учасники зняли 12 фільмів про херсонців, 54 відгуків у ЗМІ та блогах, близько 200 осіб відвідало заключний захід

Кількісні показники: учасники зняли 12 фільмів про херсонців, 54 відгуків у ЗМІ та блогах, близько 200 осіб відвідало заключний захід (фінальний показ).

У Вашій оцінці, що дав проект громаді?

Проект дав можливість подивитися херсонцям на себе з боку. Нові ракурси і думки, чому варто залишатися жити в нашому місті. Деяким побачити себе на екрані. А херсонських кіноаматорів озброїли новими знаннями, які вони вже стали використовувати для розвитку регіонального indie-кінематографу.

Що на Вашу думку дав проект тим, хто його писав і втілював в життя?

Унікальний досвід проведення фестивалю, спілкування з херсонцями, кіномитцями і аматорами. Розуміння того, з ким живеш в одному місті. Успіх цього проекту у публіки надав сили для реалізації й інших цікавих громадських проектів.

Чи мав проект своє продовження та які зміни він приніс?

Проект активізував кінодокументалістів м.Херсона. Роман Соколан, Стас

Ясинський, Микола Дондюк та ін. активно включилися в розвиток української документалістики, наразі знімають свої фільми не лише у Херсоні.

Як з сьогодношньої перспективи оцінюєте реалізацію проекту? Чи є речі, які сьогодні зробили б інакше?

В рамках бюджету, думаю, зробили максимально. При умовах більшого фінансування можна було б ще зробити відеотрейлер для кіномарафону, показати більше світової документалістики, познайомити з більшою кількістю українських кінодокументалістів. І ще (не пов'язане з фінансуванням) – можливо провели б фестиваль не у лютому (коли ожеледиця та зимові бурі), а навесні (під сонцем та без проблем на дорогах)

Ваші поради тим, хто хоче втілювати ініціативи у своїх громадах

Будьте сміливими та готовими працювати набагато більше ніж на будь якій роботі. Тому, вкрай важливо, аби ви займалися саме такою діяльністю – до якої «душа лежить». Тоді все можливо і будь яку проблему можна вирішити.

Проект 15

Лісова школа безпеки

ТЕРМІН РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОЕКТУ: квітень - липень 2015 р.

РЕАЛІЗУВАВ

Каховська міська
громадська організація
«Споживач»

**КООРДИНАТОР
ПРОЕКТУ**

Огданець Микола

КОНТАКТНІ ДАНІ

Херсонська область,
м. Каховка,
e-mail: ogdanetc@inbox.ru

Опис проекту

«Лісова школа безпеки» - це лісовий чотириденний табір, мета проведення якого: надання молодим людям, учасникам проекту, навичок необхідних для безпеки життєдіяльності.

На початку проекту було проведено 4 круглі молодіжні столи з інформаціями про проект та презентаціями. Після цього, за 2 місяці до початку основного заходу, було проведено квест «Там, на незвіданих доріжках» у сосновому борі. Це було фактичною презентацією проекту для його майбутніх учасників, козачат з міста Каховки, та перевірка вправності команди проекту. Репетиція пройшла вдало. Учасники добре орієнтувалися на місцевості, команди пробігли в екстремальних умовах по піску та бездоріжжю загалом до восьми кілометрів, чим довели свою витривалість та уміння працювати у команді. Близько 60-ти козачат з двох шкіл та гімназії Каховки разом зі своїми наставниками та батьками пройшли справжній козацький вишкіл по правилам поведінки у лісі.

Табір «Казкова січ – 2015». Цей захід планувався як основний захід проекту «Лісова школа безпеки» і загалом вдався, хоча на заваді несподівано стала погода – сильні дощі, різке похолодання. Було окремо розроблено Положення та програму табору. І в складних погодних умовах насичена програма була виконана. Уже зразу за церемонією відкриття – урочистим козацьким колом – розпочалися заходи програми. До соснового бору завітали представники каховської Служби порятунку.

Хлопці і дівчата отримали листівки з нагадуваннями правил поведінки. Рятувальники також провели показове оперативне розгортання та продемонстрували гасіння пожежі. Усі бажаючі також мали змогу відчути себе пожежними – рятувальниками і власноруч ліквідувати умовну пожежу. Мешканці табору були у захваті від цікавої і змістовної зустрічі та пообіцяли дотримуватися усіх правил поведінки у лісі. Заняття по бойовому гопаку проводив справжній майстер – керівник Одеського Центру бойового гопаку Тарас Перегінчук разом зі своїми помічниками. Всі бажаючі, а таких було багато, отримали навички самозахисту.

На відкриття табору завітали воїни – інтернаціоналісти. Вони залишилися на два дні, інструкторами з поведінки з вогнепальною зброєю. Вчили юнацтво

і молодь розбирати учбову автоматичну зброю. До цих занять долучився і майор – прикордонник Роман Міщук, відряджений на табір з Південного прикордонного федерального округу. В минулому наш вихованець, учасник таборування «Острівна республіка -2004», а зараз нещодавній учасник АТО, він не тільки розповідав, але і показував як ставити бойові розтяжки, проводити розмінювання.

“Учасники табору отримали заняття з надання першої долікарської допомоги. Велике захоплення у молоді визвали заняття з пейнтболу, які проводив молодіжний активіст Павло Зозуляк. Він не тільки організував бої, але і для всіх бажаючих провів кількагодинний майстер-клас з тактики цієї захоплюючої гри – випробування.

Традиційні у таких наших таборах вишколи як стрільба з пневматичної зброї, зі спортивного луку, плавання на байдарках по акваторії каховського водосховища.

Також традиційним на козацьких заходах є вікторина по історії українського війська. Нічна гра – випробування «Порушники нічної тиші» - завжди дуже подобається учасникам, орієнтування у темноті, у лісі, десяток різних джерел шуму, які потрібно визначити самостійно. Також в таборі був проведений турнір по мініфутболу та організовано костюмований квест «ой на Івана, ой на Купала!». Завершальним акордом стали урочисте козацьке коло закриття, спуск прапора та козацька толока.

У Вашій оцінці, що дав проект громаді?

Учасниками проекту були 130 молодих людей та їх інструктори та наставники з міст Каховка, Нова Каховка, Херсон, Каховського району Херсонської області. Всі отримали в результаті реалізації проекту базові знання з безпеки життєдіяльності, які можуть їм знадобитися в повсякденному житті, це додало їм впевненості у житті. Окрім цього, учасники отримали

ВІДКРИТТЯ ТАБОРУ «КАЗКОВА СІЧ – 2015» 25.06.2015Р.

СТРІЛЯЄ КОЗАЧКА
З КУРЕНЯ
«ПОБРАТИМИ» З
СЕМЕНІВСЬКОЇ ЗОШ

заряд позитивних емоцій, а НУО отримали неоціненний досвід співпраці між собою та з державними установами.

? Чи мав проект своє продовження та які зміни він приніс?

Звичайно ми плануємо продовжувати цикл навчальних таборів для молоді, який ми разом з партнерами реалізуємо на Каховщині багато років. Відсутність фінансування ми компенсуємо роботою волонтерів та благодійними внесками учасників.

Проект 16

Свідок на сцені

ТЕРМІН РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОЕКТУ: квітень-серпень 2015 р.

РЕАЛІЗУВАВ

Херсонське
обласне відділення
Соціологічної
асоціації України
(ХОВ САУ)

**КООРДИНАТОР
ПРОЕКТУ**

Микола Гоманюк

КОНТАКТНІ ДАНІ

м. Херсон,
www.soc.ks.ua,
e-mail: gomanuk@gmail.com

Опис проекту

ХОВ САУ з 2012 року займається документальним театром – театром на межі мистецтва і соціологічної науки. Цей жанр відрізняється також соціальною значимістю і чутливістю до актуальних проблем суспільства.

За останні три роки ХОВ САУ опанувала декілька технік цього жанру і впритул наблизилася до наступного його різновиду – театру очевидця. Він відрізняється від інших напрямів документалістики своєю максимальною наближеністю до свідка – очевидця або навіть учасника якихось важливих подій, який під час вистави виступає в якості актора. Під час вистави глядачі можуть з'ясовувати обставини, задавати запитання, уточнювати тощо. В результаті спектакль твориться «з нуля» під час показу сумісними зусиллями артистів і глядачів.

В умовах недовіри до ЗМІ і взагалі до будь-яких каналів комунікації це дає можливість отримувати інформацію з вуст свідка в інтерактивному режимі. Ані в Херсоні, ані в Україні театр очевидця попри його потенціал практично не використовувався. Навіть термін українською мовою – театр очевидця – змушені були вигадувати самостійно.

Потягом проекту ми поставили декілька вистав у цьому жанрі, розробили і апробували нову методику роботи, щоб у наступному проєкті вивести театр очевидця на новий рівень. Найбільш успішною практикою виявилася нова інноваційна методика медіації конфлікту на основі документального театру. Використовуючи театральні техніки можна влаштовувати публічні діалоги між групами, що знаходяться у стані конфронтації. Під час таких діалогів заздалегідь відкритого конфлікту позиція однієї з груп представляється нейтральним акторським колективом. Дана методика була успішно апробо-

вана у Херсоні та Одесі, задіявши членів громади, які мають різні політичні позиції і давши їм можливість не тільки почути один одного, а й обговорити спільні проблеми.

? У Вашій оцінці, що дав проект громаді?

Проект носив переважно пошуковий характер і не був розрахований на велику кількість людей. Але навіть попри це проект показав, що діалог можливий навіть серед ідеологічних ворогів. Показово, що обговорення вистав тривали довше ніж сама вистава – інколи у декілька разів (!). Проект довів ефективність такої форми подачі інформації як своєрідного альтернативного ЗМІ для громади.

? Що на Вашу думку дав проект тим, хто його писав і втілював в життя?

Підвищення кваліфікації, нові люди в команді, новий досвід, нові партнери, зацікавленість європейських інституцій – проект виявився плідним і для тих, хто його писав, і для тих, хто до нього підключився.

? Чи мав проект своє продовження та які зміни він приніс?

Проект знайшов своє продовження у новому проекті ХОВ САУ «Театр порозуміння: Дискусійна платформи Півдня України на базі документального театру», який був підтриманий Міжнародним фондом «Відродження». Перспективною виявилася також співпраця з Одеською групою медіації, яка була започаткована протягом проекту. Представники ОГМ разом з партнерами з інших міст України відвідали відкриту репетицію у Херсоні і організували показ вистави «Розмова з самим собою» в Одесі. Також роботою ХОВ САУ і партнерської мистецької групи Totem Centre Theatre Lab зацікавилися організатори фестивалю «Все інакше», і херсонців було запрошено показати свої роботи і поділитися досвідом у Львові у вересні 2015 р. Роботою ХОВ САУ зацікавилися і за кордоном. Керівника ХОВ САУ Миколу Гоманюка було запрошено представити проект і організацію у Мюнхені на листопадовому Фестивалі Spielart, який в 2015 році вийшов під гаслом «Мистецтво у спротиві».

У ВИСТАВІ БЕРУТЬ УЧАСТЬ І ГЛЯДАЧІ

Як з сьогоднішньої перспективи оцінюєте реалізацію проекту? Чи є речі, які сьогодні зробили б інакше?

ХОВ САУ розпочала працювати у сфері медіації конфлікту, розширила географію своєї діяльності, опанувала нову форму роботи з громадою, цільовими групами. На жаль не вдалося залучити переселенців і учасників АТО в якості свідків, попередня робота з ними показала, що люди з посттравматичним синдром не готові до роботи у такому форматі.

Ваші поради тим, хто хоче втілювати ініціативи у своїх громадах.

Поєднуйте у своїй діяльності різні підходи, навіть з різних нетипових сфер. Методологічний мікс може стати прекрасним поживним середовищем для нових ідей.

Проект 17

Благоустрій села – проблема кожного з нас!

ТЕРМІН РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОЕКТУ: 2 березня – 30 червня 2015 р.

РЕАЛІЗУВАВ

громадська організація
«Музичани»

**КООРДИНАТОРКА
ПРОЕКТУ**

Трибушна Тетяна

КОНТАКТНІ ДАНІ

с. Музиківка,
Білозерський район,
Херсонська область,
e-mail: alexandra199111@meta.ua

Опис проекту

Величезну проблему для екології нашого села ми вбачаємо в невідповідальному та байдужому ставленні до довкілля молоді та громади загалом. Кожного року ситуація стає все гірше.

Все частіше можна побачити ситуацію, коли сміття викидають прямо з авто в лісові насадження вздовж доріг, молодь залишає порожні пляшки та упаковки з-під снєків прямо на зупинках, не вважаючи за потрібне викинути їх до сміттєвих баків, які знаходяться за 10 кроків від них. В людей відсутнє відчуття відповідальності за стан екології. Кожен хоче бачити чисті вулиці, зелені газони, прибрані зупинки, але ніхто не хоче зрозуміти, що благоустрій села починається з кожного його жителя, а не з роботи Комунального підприємства та двірника.

Проект «Благоустрій села – проблема кожного з нас!» пропонує почати з себе в боротьбі за чисте довкілля та чисте село.

Найбільш дієвим способом привернути увагу до актуальності проблеми збереження довкілля було визнано комплекс заходів спрямований на всі вікові групи населення:

Шкільна, позашкільна молодь:

- Тренінги екологічного спрямування.
- Апсайклінг «Подаруйте своїм речам нове життя» (майстер-класи з виготовлення речей повсякденного вжитку з «відходів»).
- Фотоконкурс «Благоустрій села – проблема кожного з нас!».
- Розфарбування сміттєвих баків.

Населення віком 35 +:

- Суботники.
- Соціальні акції (розповсюдження листівок та буклетів на території Музиківської сільської ради).
- Апсайклінг «Подаруйте своїм речам нове життя» (майстер-класи з виготовлення речей повсякденного вжитку з «відходів» у місцевому кафе).

- Фотоконкурс «Благоустрій села – проблема кожного з нас!».
- Розфарбування сміттєвих баків.

Проект реалізовано в партнерстві з Молодіжною громадською радою при Музиківському сільському голові та Комунальним закладом “Музиківська сільська бібліотека Білозерського району Херсонської області».

? У Вашій оцінці, що дав проект громаді?

Завдяки реалізації проекту нам вдалося привернути та загострити увагу громади на такій болючій темі, як дотримання правил благоустрою села та збереження довкілля загалом. Так як ми залучали громаду до всіх етапів реалізації проекту, це підвищило рівень громадської активності. Окремо ми працювали з молоддю над формування екологічної свідомості через проведення тренінгів та соціальних акцій екологічного спрямування. Цікавим досвідом було отримання практичних навичок повторного використання речей шляхом організації та проведення майстер-класів з апсайклінгу у школі, сільській бібліотеці та місцевому кафе.

? Що на Вашу думку дав проект тим, хто його писав і втілював в життя?

Координаторам проекту – досвід роботи із всіма віковими групами одночасно; позитивний досвід співпраці із владою та муніципальними установами села; позитивний імідж організації. Волонтерам-активістам – усвідомлення власної відповідальності за стан екології села; досвід волонтерства; розвиток лідерських якостей.

? Чи мав проект своє продовження та які зміни він приніс?

Після завершення проекту організація продовжує діяльність, розпочату в межах проекту, залучаючи й надалі до співпраці владу, бізнесові структури, бюджетні установи та громадські об'єднання села. А саме, й надалі організовуємо та проводимо тренінги й соціальні акції, що дає змогу постійно зосереджувати увагу громади на екології села. Також плануємо проводити кожен весну ряд суботників на території села, залучаючи депутатів сільської ради, молодь та громаду загалом.

Загалом за час реалізації проекту було проведено фотоконкурс «Благоустрій села- проблема кожного з нас!», 2 суботника, 6 майстер-класів з апсайклінгу, 6 тренінгів екологічного спрямування, 5 соціальних акцій, розфарбовано 10 сміттєвих баків, результатом чого стало:

- Привернення уваги громадськості до проблем екології села;
- підвищення рівня екологічної свідомості громади;
- поширення інформації щодо необхідності збереження навколишнього середовища;
- надано практичні навички повторного використання речей;
- загострено увагу на спеціально відведених місцях для викиду побутових відходів;
- збільшено кількість волонтерів та активістів ГО «Музичани», МГР.

Як з сьогоднішньої перспективи оцінюєте реалізацію проекту? Чи є речі, які сьогодні зробили б інакше?

Розуміючи те, що процес боротьби з проблемою прагматичного ставлення громади до природних об'єктів, виникнення стихійних звалищ в місцях безпосереднього життя людей (береги річок, узбіччя доріг та ін.), сміття на зупинках є досить складним та довготривалим, то результати реалізації даного проекту вважаємо досить позитивними та вагомими для нашого села. Адже, за час реалізації проекту між Комунальним підприємством та населенням підписано ще 31 договір на вивіз сміття, завдяки співпраці з владою додатково встановлено 3 сміттєві баки на автобусних зупинках, територію села звільнено від 2 стихійних сміттєзвалищ.

Ваші поради тим, хто хоче втілювати ініціативи у своїх громадах.

Не бійтеся піднімати гострі проблеми громади. В будь-якому разі знайдуться однодумці, які Вам допоможуть у реалізації ініціатив та підтримають у Ваших починаннях. Хто ж як не ми! Не бійтеся співпрацювати із владою!

Проект 18

Осередок культурного дозвілля

ТЕРМІН РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОЕКТУ: березень – липень 2015 р.

РЕАЛІЗУВАВ

громадська організація
«Центр Розвитку туризму
та збереження екології
«Збережи світ»

**КООРДИНАТОРКА
ПРОЕКТУ**

Юлія Болгак

КОНТАКТНІ ДАНІ

м. Миколаїв,
+380(50)935-62-23,
e-mail: zb.svit@gmail.com

Опис проекту

Проект створив умови для збереження та розвитку Осередку культурного дозвілля в селі Мартинівське (Вознесенського району, Миколаївської області), створення творчих гуртків, метою яких є проведення занять з всебічного розвитку та підготовки до школи дітей, віком від 3 до 7 років.

Основна мета проекту полягала у проведенні занять для дошкільнят на основі вивчення методик раннього розвитку дитини з залученням батьків (Методика «Kindermusik», Методика «Кольорові долоньки»):

- Методика «Kindermusik» («Kindermusik») - це методика раннього розвитку дитини за допомогою музики, рухів та ігри. Заняття Kindermusik розвивають дитину фізично, інтелектуально, прищеплюють почуття ритму і дарують безліч позитивних емоцій. На заняттях Kindermusik проводяться ритмічні вправи, дітки слухають музику, навчаються грі на музичних інструментах і співу. Недавні дослідження проведені в Університеті George Mason у Вірджинії показали, що систематичні заняття Kindermusik покращують здібності дитини планувати і керувати своєю поведінкою);
- Методика «Кольорові долоньки» (містить систему занять з ліплення, аплікації й малювання для всіх вікових груп дошкільних освітніх закладів).

Протягом проекту пройшла підготовка спеціалістів з місцевої громади для проведення занять за методиками раннього розвитку, підготовки дітей до школи, акумулювання ідей щодо урізноманітнення культурного життя села, залучення до навчально-виховного процесу батьків та стимулювання їх саморозвитку. Перший етап реалізації проекту полягав у проведенні навчання для жителів села з залученням представників, які володіють знаннями з методик раннього розвитку дитини.

Під час проведення навчання планувалося, що це буде відбуватися виключно з батьками, але склалося так, що діти під час цього заходу перебували в Мартинівському Осередку, тому було запропоновано батькам не лише теорію, але й на практиці побачити як працює ця програма. В результаті чого було помітно, що з дітьми необхідно займатися за такою програмою. Це

сприяє розширенню їх кругозору та загальному розвитку, тим більше, було помітним те, що деякі діти були замкнені, але після проведення декількох вправ включалися в групову роботу.

До навчальної програми були залучені не 3 особи (жителі села, які мають дітей віком до 7 років), як це планувалося під час розробки проекту, а більше, за власним бажанням. Це показало вмотивованість батьків та їх бажання змінити ситуацію на краще. Крім того в рамках проекту був підготовлений спеціальний роздатковий матеріал. Опитування показало, що окрім групових занять в Осередку, батьки продовжили займатись з дітьми за програмою самостійно вдома. Ще одним позитивним моментом було зацікавлення проектом та його реалізацією завідувачем осередку Терезман Надії Василівни, яка також пройшла дводенне навчання і сприяла реалізації проекту протягом всього часу. Вже під час проектної діяльності думали про її сталість. Отже, плануємо популяризацію Осередку та проведення благодійних заходів для залучення додаткового фінансування.

У Вашій оцінці, що дав проект громаді?

Результати опитування, яке провела наша громадська організація наприкінці проекту, показали, що 70 % респондентів (жителів села) зацікавлені в розвитку своєї громади, а реалізація проекту «Осередок культурного дозвілля» надихнула на розробку подальших проектів, таких як освітлення вулиць та удосконалення дитячого майданчику. Реалізація таких проектів дає можливість громадам повірити у можливість розвитку своєї території.

Що на Вашу думку дав проект тим, хто його писав і втілював в життя?

Це був один з перших грантів, що отримала наша організація, то реалізація проекту давалася нам не легко, але досвід, який ми отримали під час цього є безцінним. Ми на практиці зрозуміли, що проект є актуальним і це дає змогу працювати в майбутньому над удосконаленням «Осередку культурного дозвілля» не тільки в с.Мартинівське, але й в сусідніх селах також. Під час реалізації проекту з'явилася молодь, яка побажала долучитися до діяльності організації, це сприяло розвитку організації в цілому. Завдяки реалізації про-

екту «Осередок культурного дозвілля» команда ГО «Центр розвитку туризму та збереження екології «Збережи світ» почала працювати над своєю організаційною спроможністю, а саме: розробили стратегічний план організації, фандрейзингову стратегію, пройшли навчання з оперативного фандрейзингу, проектного фандрейзингу, проектного менеджменту.

“

Результати опитування, яке провела наша громадська організація наприкінці проекту, показали, що 70 % респондентів (жителів села) зацікавлені в розвитку своєї громади.

? Чи мав проект своє продовження та які зміни він приніс?

Планується розширювати діяльність осередку через залучення дітей з сусідніх сіл. Планується встановити систему оплати за відвідування осередку в форматі абонементу. Оплата буде розрахована з урахуванням витрат на утримання осередку та проведення занять. В тому числі команда ГО «Збережи світ» планує провести ряд заходів направлених на посилення організаційної спроможності громади с. Мартинівське, особливо тих напрямків, які стосуються розробки власної фандрейзингової стратегії, ознайомлення з можливостями залучення фінансування в громаду.

? Як з сьогоденної перспективи оцінюєте реалізацію проекту? Чи є речі, які сьогодні зробили б інакше?

Команда ГО «Центр розвитку туризму та збереження екології» вдячна Херсонській Молодіжній Організації «Нова генерація» за надану можливість перевірити свої сили та сприяти значним позитивним змінам в громаді с. Мартинівського. Вся діяльність, яка була проведена протягом реалізації проекту, була успішною та це тільки перший крок, який був зроблений на шляху до великих змін, в нашій області та країні. Є безліч сіл та селищ, які потребують такої підтримки. Саме тому тепер розвиток сільських територій посідає провідне місце в стратегічному плані нашої організації.

? Ваші поради тим, хто хоче втілювати ініціативи у своїх громадах.

Перш за все, важливим є згуртованість в громаді, особливо в майбутніх умовах децентралізації. Для тих хто, реалізовує проект, ми радимо обов'язково проводити поточний моніторинг під час реалізації проекту, для того, щоб постійно відстежувати результати, вимірювати прогрес у виконанні проекту. Моніторинг допомагає визначити слабкі місця та привернути до них увагу виконавців проекту, вказати, на чому слід зосередити зусилля, внести зміни до графіку робіт, змінити тактику тощо.

Проект 19

Родинне волонтерство в степовому селі «Від покоління до покоління!»

ТЕРМІН РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОЕКТУ: березень – липень 2015 року

РЕАЛІЗУВАВ

Червонопроміський
сільський благодійний
фонд «Еллада»

**КООРДИНАТОРКА
ПРОЕКТУ**

Мацько
Оксана Миколаївна

КОНТАКТНІ ДАНІ

с. Червоний Промінь,
Снігурівський район,
Миколаївська область,
голова організації
Чолак Сергій,
моб. (095) 277-23-90

Опис проекту

Ідея проекту належить дітям віком 12 – 15 років. Головною метою проекту було зближення людей різного віку, активізація сільської громади до спільних дій задля покращення взаємин через корисні справи. Потреба активних дій була обумовлена розшарованістю та пасивністю громади.

В проєкті ми організували волонтерську взаємодопомогу: діти – дорослим, дорослі – дітям. Так, відбувалась робота гуртків народних ремесел для дітей під керівництвом бабусь та дідусів. Проведено акцію по благоустрою села «Конкурс палісадників». Також громадою допомагали у благоустрої дитячого садочку під час акції «Допоможімо родину дитячому садку». Облаштували майданчик для відпочинку дітей та дорослих. Для дітей, які були найактивнішими учасниками заходів, була організована цікава еколого-краєзнавча велоподорож до річки Інгулець. Для висвітлення діяльності проєкту в громаді, ми підготували три випуски газет по 100 примірників.

Ми пишаємось тим, що до реалізації проєкту вдалось залучити практично всю сільську громаду. Головним досягненням проєкту стало встановлення дружніх взаємин дітей із людьми похилого віку, підвищення громадської активності населення.

У Вашій оцінці, що дав проєкт громаді?

Розуміння важливості активних дій щодо налагодження співпраці людей різного віку, професій, вподобань. Розуміння того, що спільними зусиллями, можна зробити набагато більше, ніж поодиноці.

Що на Вашу думку дав проєкт тим, хто його писав і втілював в життя?

Відповідальність. Досвід успіху. Досвід налагодження співпраці.

? Чи мав проект своє продовження та які зміни він приніс?

Проект продовжує працювати: волонтерська робота, продовжується робота гуртків, випуск газети. Створення дієвої різновікової команди односельців, які самі прагнуть змін на краще та здатні запалити інших. Готовність організації та громади до реалізації інших проектів.

? Як з сьогоднішньої перспективи оцінюєте реалізацію проекту? Чи є речі, які сьогодні зробили б інакше?

Прості на папері речі, виявились складнішими на практиці. В наступному проекті будемо більш чітко розподіляти обов'язки між активом. Робити гуртом, але із конкретною відповідальною особою.

? Ваші поради тим, хто хоче втілювати ініціативи у своїх громадах.

Разом ми можемо зробити життя кращим. Все реально – було б бажання!

“

Ми пишаємось тим, що до реалізації проекту вдалось залучити практично всю сільську громаду. Головним досягненням проекту стало встановлення дружніх взаємин дітей із людьми похилого віку, підвищення громадської активності населення.

10 контрольних питань перед початком реалізації проекту

Як кажуть у відомому прислів'ї: «Сім разів відміряй один раз відріж». З власного досвіду та досвіду наших партнерів, ми пропонуємо вам задати собі не сім, а десять контрольних питань перед початком реалізації проекту або ініціативи. Вони можуть здатись простими та зрозумілими, але ми точно знаємо, що якщо ними знехтувати, то успішність проекту буде під великим сумнівом. Перевірено на собі.

1. Яка ваша ідея?

Дайте чесну відповідь на запитання для кого та для чого ви реалізуєте цей проект. Для себе (маємо на увазі тільки своє оточення та членів організації, наприклад, організація розважального заходу) або для громади? Це не означає, що проект від цього стане кращим або гіршим. Це просто визначає, як саме ви будете його робити та на які результати можете розраховувати. Правда в тому, що дуже багато великих проектів починались як ініціативи для себе.

2. Чи все ви проаналізували?

Чи відповідає попередній досвід вашої організації запланованій діяльності? Важливо також дізнатись про діяльність інших організацій в обраному напрямку. Адже ті, хто буде оцінювати ваш проект, точно на цьому знаються. Також треба проаналізувати чинну нормативно-правову базу та міжнародний досвід. Якщо є можливість, дізнайтесь ставлення суспільства або конкретної громади до обраної вами проблеми.

3. Чи правильно ви визначили проблему?

Для цього є дуже ефективною методика «дерево рішень» або «дерево проблем». Вона дає можливість побачити істинні причини проблеми, а отже з'ясувати її сутність та побудувати логічний проект.

4. Відповідають мета та завдання проблеми та здоровому глузду?

Іноді, читаючи проектні заявки, ми бачимо дуже добре розписану проблему. В ній вказані статистичні дані, чітко виділена група, яка страждає від цієї проблеми, але, нажаль, мета та завдання зовсім не відповідають проблемі. Отже всі наступні кроки реалізації проекту є неефективними та нелогічними. Пам'ятаємо, що проблема - це негатив (-), а мета - позитив (+).

5. Чи відповідають завдання проекту критеріям SMART?

Тобто чи є вони конкретними, обчислюваними, визначеними на певній території та у часі. А головне – чи є вони реальними до виконання?

6. Заходи проекту.

Чесно дайте собі відповідь. Чи ви написали та «підтягнули» заходи проекту під мету та завдання, які собі намітили? Чи виходили від результатів, які визначили та які є реальними для вирішення проблеми, яку ви описали? Часто так буває, що ми навіть підсвідомо обираємо легші та більш знайомі для нас заходи. Але чи вирішують вони нашу проблему? Рекомендуємо ознайомитись з логіко-структурною матрицею. Вона дасть можливість вибудувати та структурувати ваш проект та задати собі всі незручні питання.

7. Чи є бюджет реальним та практичним?

Завжди одним із критеріїв оцінки проекту є відповідність бюджету запропонованим заходам та меті проекту. Отже, важливо пам'ятати, що не можна подолати, наприклад, соціальне сирітство побудовою лавок або друком тисячі екземплярів буклетів. А ще дуже радимо рахувати все по статтям, конкретно та прозоро, з урахуванням всіх можливих подробиць. Це завжди є критерієм вашої чесності і дає зрозуміти що ви дуже добре підготували проект та все прорахували.

8. Чи є у вас таблиця оцінки та моніторингу проекту?

Неважливо скільки часу буде реалізовуватись проект або ініціатива. Наявність такої таблиці дасть можливість постійно аналізувати ситуацію, вчасно визначати проблеми та перешкоди, вимірювати прогрес /регрес у виконанні поставлених задач та приймати адекватні рішення про людські, фінансові та матеріальні ресурси, які вам довірили.

9. Чи спланували ви продовження?

Чи бачите ви перспективу розвитку вашого проекту? Для кого та для чого його треба продовжувати? Якщо ви бачите перспективу розвитку, вам завжди буде легше структурувати ваш проект. І справді це дуже відчутно при оцінці заяв

10. Чи є у вас комунікаційний план?

І він не тільки для ЗМІ. Важливо визначити всіх, з ким ви плануєте комунікувати. Особливо без нього буде важко, якщо у вашому проекті є елемент адвокатування. І ще маленька порада. Погляньте в кінці, чи запланували ви, як саме ви будете звітуватись про проект перед своєю цільовою групою та перед громадою? Бо часто буває так: після реалізації проекту та написання звітності на це просто немає ні сил, ні часу. Отже, ми справді багато робимо, а про результати мало хто знає. Краще відразу віднести це до обов'язкової частини проекту та, відповідно, розраховувати свої сили.

Якщо ви шукаєте фінансування від донорів, пам'ятайте, що у вас не буде можливості стояти біля конкурсної комісії, давати свої уточнення та розповідати, що саме ви мали на увазі. Все що ви напишете, має бути зрозумілим для всіх. Дайте почитати друзям, родичам, вони зможуть задати уточнюючі питання та поділитись сумнівами щодо формулювань.

Насправді ми впевнені, що якщо ідея актуальна, важлива та запалює серця людей - завжди знайдуться потрібні люди, ресурси та час. Успіхів у підготовці та реалізації проектів!

Наталя Чермошенцева,
координаторка програм у МО «Нова генерація»

Консультації для інститутів громадянського суспільства з інституційного розвитку

З 2007 р. одним із напрямів діяльності МО «Нова генерація» є посилення інституційного потенціалу недержавних громадських організацій і локальних ініціативних груп. Фахівці нашої організації розпочали консультування локальних організацій та ініціативних груп у Херсонській та Миколаївській областях для розвитку місцевих громад.

Що таке консультація з інституційного розвитку?

Якщо вашій організації потрібне додаткове навчання чи консультація, ви можете звернутись до наших експертів, заповнити анкету-заявку та отримати необхідні знання та навички.

Фахівцями та експертами можуть бути надані консультації чи навчання з таких тем:

- Розробка стратегічного плану інституту громадянського суспільства (далі – ІГС);
- Створення плану організаційного розвитку ІГС;
- План фінансового розвитку ІГС, фінансовий менеджмент, розробка бюджету;
- Для ініціативних груп: порядок реєстрації ІГС, налагодження контакту з органами влади та цільовими групами і т.д.;
- Форми і методи вивчення потреб громади та цільових груп;
- План розвитку громади;

- Тренінг з розробки проекту та консультації з написання соціальних проектів;
- Розробка етичного кодексу організації;
- Розробка інформаційної кампанії, адвокаційної кампанії, громадського моніторингу, тощо;
- цей перелік не є вичерпним.

Формат консультації:

Експерти-консультанти МО «Нова генерація» надають консультацію безоплатно, готують та надають роздаткові матеріали для учасників консультації.

ІГС, що замовляє консультацію, організовує приміщення для проведення консультації та запрошує учасників. Тривалість консультації до 8 годин (кількість годин та день проведення визначається спільно із ІГС, що замовляє консультацію)

Як отримати консультацію?

Для отримання консультації потрібно:

- обрати необхідну тему для отримання консультації;
- бути зареєстрованим ІГС (інститутом громадянського суспільства) або ініціативною групою, яка діє на території Херсонської та Миколаївської областей;
- надати заповнену анкету-заявку українською мовою в електронному вигляді;
- протягом тижня отримати відповідь та узгодити графік проведення консультації та організаційні питання.

Анкету-заявку можна завантажити на сайт організації www.sociopristir.org.ua у розділі «Наші послуги». Заповнену анкету-заявку треба надіслати на адресу: socioprostirng@gmail.com. У темі листа просимо зазначити «Запит на консультацію»

Інформаційна мапа «Наші партнери»

Команда громадської організації «Нова генерація» здійснила реконструкцію порталу «Соціопростір» (www.socioprostir.org.ua). Портал має оновлений вигляд та дає нові можливості, інформаційні ресурси для локальних інститутів громадянського суспільства України.

Зокрема, Ви зможете:

- інформувати Інтернет-спільноту про проведені заходи ВАШОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ у розділі «Новини»;
- ознайомитись з проектами МО «Нова генерація» у розділі «Напрямки діяльності»;
- скористатись інформаційними продуктами МО «Нова генерація» та наших партнерів у розділі «Видання»;
- замовити послуги ДЛЯ СВОЄЇ ОРГАНІЗАЦІЇ з навчання та інституційного розвитку у розділі «Наші послуги»;
- додаткові сервіси: консультації юриста, відео, фотогалереї тощо;
- отримати додаткові можливості організаційного розвитку своєї організації та пошуку нових партнерів;
- розмістити на порталі інформацію про свою організацію у розділі «Інформаційна мапа «Наші партнери».

Мета інформаційної мапи «Наші партнери» - просування локальних НУО та ініціативних груп в Інтернеті, створення новинних продуктів про діяльність громадських організацій з сільських, селищних та міських громад, районних центрів з різних регіонів України.

Представлення локальної громадської організації на мапі дасть можливість просувати в Інтернет-просторі свою діяльність та реалізовані соціальні ініціативи, ставати більш відомими і впізнаваними, дати інформацію про свою діяльність і таким чином розширити географію учасників своїх заходів і свій вплив у громаді.

Також це дасть можливість налагоджувати партнерські контакти і розробляти партнерські проекти між організаціями в різних регіонах.

Щоб розмістити інформацію про Вашу організацію на порталі «Соціопростір» у розділ Мапа «Наші партнери», просимо Вас надати відповіді на усі запитання, що розміщені в анкеті на сайті www.socioprostir.org.ua

Заповнену анкету надсилайте на адресу: socioprostirng@gmail.com

Задати запитання, отримати додаткову інформацію можна від Ольги Жукової за електронною адресою: olzhekova46@gmail.com

Для нотатків

Публікація підготовлена в рамках проекту
«Посилення місцевого громадянського суспільства у сільських громадах»,
реалізованого МО «Нова генерація» за підтримки
National Endowment for Democracy (NED)

Молодіжна організація «Нова генерація»

вул. 9 Січня, оф. 28, м. Херсон, 73035
Телефон/факс: +38 0552 42 03 22
Ел. пошта: newgener93@gmail.com
Сайт організації: www.socioprostir.org.ua

